

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

Emerytury i renty w 2014 r.

Retirement and Other Pensions in 2014

WARSZAWA 2015 WARSAW

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań Społecznych
i Warunków Życia
*CSO, Social Surveys
and Living Conditions Department*

kierujący
supervisor

dr Piotr Łysoń - Dyrektor Departamentu
Director of the Department

zespół
team

Joanna Marzęcka
Joanna Mikke
Elżbieta Król (mapa)

Projekt okładki
Cover design
Druk i oprawa

Lidia Motrenko-Makuch

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 2082-7164

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/>
Publication available on <http://www.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja jest całościowym opracowaniem statystyki publicznej na temat emerytur i rent oraz populacji osób i gospodarstw domowych, korzystających z tych świadczeń.

Publikacja składa się z części metodologicznej, komentarza analitycznego i tabel wynikowych. Część metodologiczna obejmuje definicje pojęć stosowanych w statystyce dotyczącej emerytur i rent. Komentarz analityczny zawiera opis stanu i zmian zachodzących w: liczebności i strukturze populacji emerytów i rencistów, kwotach świadczeń emerytalno-rentowych, wysokości przeciętnej emerytury i renty. Obejmuje także informacje o dochodach i wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów, a także o ich warunkach mieszkaniowych i zagrożeniu ubóstwem.

Dział pierwszy części tabelarycznej zawiera dane dotyczące populacji emerytów i rencistów oraz jej dynamiki, a także struktury według płci, wieku, zawodu, regionów, województw oraz instytucji wypłacających świadczenia.

W drugim dziale części tabelarycznej zaprezentowano kwoty świadczeń brutto według rodzaju (emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne), dynamikę ich zmian oraz przeciętne miesięczne kwoty emerytur i rent. Dane te są prezentowane w przekrojach według regionów i województw. Ponadto zostały przedstawione kwoty i liczebność świadczeń pozaubezpieczeniowych oraz relacje średniej miesięcznej emerytury brutto do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

W dziale trzecim umieszczono informacje dotyczące dochodów gospodarstw domowych emerytów i rencistów, wydatków tych gospodarstw na towary i usługi konsumpcyjne oraz na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego, a także subiektywnej oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów.

Publikacja została opracowana na podstawie danych ze sprawozdawczości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Ponadto wykorzystano wyniki badań statystyki publicznej z „Badania budżetów gospodarstw domowych” i „Europejskiego badania dochodów i warunków życia” (EU-SILC).

Mam nadzieję, że niniejsza publikacja okaże się cennym źródłem informacji o sytuacji materialnej emerytów i rencistów oraz wydatkach publicznych na emerytury i renty.

Dyrektor Departamentu
Badań Społecznych i Warunków Życia

dr Piotr Lysoń

PREFACE

This publication is a comprehensive elaboration by the Central Statistical Office on retirement and other pensions in Poland as well as the population and households entitled to these benefits.

The publication consists of methodological part, analytical commentary and tables. The methodological part covers definitions of terminology used in social benefits statistics. The analytical commentary includes a description of the state and changes in the number and structure of retiree and pensioner population and the value and average amounts of retirement and other pensions as well as income and expenditures of retiree and pensioner households, their housing conditions and risk of poverty.

The first part of the tables covers data on dynamics and structure of retiree and pensioner population by sex, age, occupation, region, voivodship as well as by institutions distributing retirement and other pensions.

The second part of the tables presents amounts of gross benefits by type (retirement pension, disability pension, survivors pension), dynamics of change and average monthly retirement and other pensions. The data are presented by regions and voivodships. The elaboration also includes value and number of non-insurance benefits as well as average monthly gross retirement pension in relation to the average monthly gross salary in the national economy.

The third part shows information on retiree and pensioner households income and expenditures on consumption of goods, services and equipment as well as household running costs. Also information on subjective assessment of financial condition of retiree and pensioner households is presented.

The publication has been prepared on the basis of data from the reports of the Social Insurance Institution, the Agricultural Social Insurance Fund, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Ministry of Justice and the Institute of Labour and Social Studies. Moreover, there have been also presented in the publication the results of surveys carried out by the Central Statistical Office: Household Budget Survey and EU-SILC.

I hope that this publication will serve as an important source of information on financial situation of retirees and pensioners as well as public expenditures on retirement and other pensions.

*Director
of the Social Surveys and Living Conditions
Department*

Piotr Łysoń, Ph.D.

SPIS TREŚCI

	Nr	Str.
PRZEDMOWA	x	3
DEFINICJE POJĘĆ	x	11
UWAGI OGÓLNE	x	14
KOMENTARZ ANALITYCZNY	x	17
Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów.....	x	17
Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe.....	x	20
Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne.....	x	20
Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy.....	x	22
Osoby otrzymujące renty rodzinne.....	x	22
Kwoty świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce.....	x	23
Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS.....	x	23
Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS.....	x	26
Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSW i MS.....	x	27
Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2014.....	x	29
Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów.....	x	31
Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów.....	x	31
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania.....	x	33
Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów.....	x	33
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów.....	x	34
Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów.....	x	34
Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów.....	x	36
TABLICE WYNIKOWE		
DZIAŁ I Świadczeniobiorcy		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w latach 2005-2014 według instytucji wypłacających.....	1	38
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw.....	2	39
Przeciętna miesięczna liczba rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw.....	3	40
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów i województw.....	4	41
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów.....	5	42
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw.....	6	43
Przeciętna miesięczna liczba rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw.....	7	44
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów i województw.....	8	45
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów.....	9	46
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.....	10	47
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń według zawodów.....	11	48
Emeryci i renciści jako odsetek populacji mieszkańców według województw w roku 2000 i 2014..	12	49
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według płci i wieku.....	13	50

	Nr	Str.
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według płci i wieku	14	51
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej według płci i wieku	15	52
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Sprawiedliwości według płci i wieku	16	53
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych według płci i wieku.....	17	54
 DZIAŁ II Emerytury, renty i świadczenia pozaubezpieczeniowe		
Emerytury i renty brutto w latach 2005-2014 według instytucji wypłacających	18	55
Emerytury i renty brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw	19	56
Renty brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw.....	20	57
Emerytury i renty brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw	21	58
Renty brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw	22	59
Emerytury i renty brutto z Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.....	23	60
Liczba emerytów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według wysokości świadczeń w latach 2000 - 2011.....	24	61
Liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według wysokości świadczeń w marcu 2014 r.....	25	62
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w latach 2005 – 2014 według instytucji wypłacających	26	63
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw.....	27	64
Przeciętna miesięczna renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw.....	28	65
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów i województw.....	29	66
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów	30	67
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw	31	68
Przeciętna miesięczna renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw	32	69
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów i województw	33	70
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów	34	71
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.....	35	72
Świadczenia pozaubezpieczeniowe z Ministerstwa Obrony Narodowej, z Ministerstwa Sprawiedliwości, z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.....	36	73
Świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa ..	37	74
Świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa	38	74
Emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według zawodów....	39	75
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2000-2014.....	40	76
Średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w latach 2000-2014.....	41	76

	Nr	Str.
DZIAŁ III Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów		
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów.....	42	77
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów.....	43	78
Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów na tle ogółu gospodarstw domowych w 2014 r. (2013 r.=100) ...	44	79
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów.....	45	80
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania.....	46	81
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. (2013 r.=100).....	47	82
Trudności gospodarstw domowych emerytów i rencistów w zaspokajaniu potrzeb	48	83
Wywiązywanie się gospodarstw domowych emerytów i rencistów ze zobowiązań finansowych	49	83
Mieszkania użytkowane przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów	50	84
Wyposażenie mieszkań emerytów i rencistów w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne.	51	84
Stan mieszkań zajmowanych przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów.....	52	85
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów.....	53	86
Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów.....	54	86
WYKRESY		
Struktura populacji emerytów i rencistów	1	17
Liczba emerytów i rencistów w Polsce w latach 2000–2014 (w tys. osób)	2	18
Osoby pobierające emerytury w grudniu 2014 roku według wieku (w tys.)	3	21
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS (w tys. zł).....	4	24
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS (w tys. zł).....	5	26
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSW i MS (w tys. zł).....	6	27
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2000-2014.....	7	29
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2000-2014	8	30
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w latach 2000-2014.....	9	35
MAPA		
Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji mieszkańców	1	19

CONTENTS

	No.	Page
PREFACE	x	4
DEFINITIONS OF TERMS	x	11
GENERAL NOTES	x	14
ANALYTICAL COMMENTARY	x	17
<i>Number and structure of retirees' and pensioners' population</i>	x	17
<i>Persons receiving retirement and other pension benefits</i>	x	20
<i>Persons receiving retirement pensions</i>	x	20
<i>Persons receiving disability pensions</i>	x	22
<i>Persons receiving survivors pensions</i>	x	22
<i>Amount of retirement and other pension benefits in Poland</i>	x	23
<i>Amount of retirement and other pension benefits from SII</i>	x	23
<i>Amount of retirement and other pension benefits from ASIF</i>	x	26
<i>Amount of retirement and other pension benefits from MND, MI and MS</i>	x	27
<i>Changes of average monthly retirement pension in 2000-2014</i>	x	29
<i>Income of retirees' and pensioners' households</i>	x	31
<i>Expenditures of retirees' and pensioners' households</i>	x	31
<i>Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households</i>	x	33
<i>Housing conditions retirees' and pensioners' households</i>	x	33
<i>Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households</i>	x	34
<i>The subsistence minimum and social minimum for retirees' households</i>	x	34
<i>Subjective opinion about health of retirees' and pensioners'</i>	x	36
TABLES		
PART I Beneficiaries		
<i>Monthly average number of retirees and pensioners in 2005-2014 by institutions</i>	1	38
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by voivodships</i>	2	39
<i>Monthly average number of pensioners from the Social Insurance Institution by voivodships</i>	3	40
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by regions and voivodships</i>	4	41
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by regions</i>	5	42
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships</i>	6	43
<i>Monthly average number of pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships</i>	7	44
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by regions and voivodships</i>	8	45
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by regions</i>	9	46
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior</i>	10	47
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the non-agricultural social security system by occupation</i>	11	48
<i>Retirees and pensioners by voivodships in 2000 and 2014 (in persons and as percent of total population)</i>	12	49

	No.	Page
<i>Persons receiving retirement and disability pensions from the Social Insurance Institution by sex and age</i>	13	50
<i>Persons receiving retirement and disability pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by sex and age.</i>	14	51
<i>Persons receiving retirement and disability pensions from the Ministry of National Defence by sex and age.</i>	15	52
<i>Persons receiving retirement and disability pensions from the Ministry of Justice by sex and age ...</i>	16	53
<i>Persons receiving retirement and disability pensions from the Ministry of Interior by sex and age</i>	17	54
<i>PART II Retirement and other pensions, non-insurance benefits</i>		
<i>Gross retirement and other pensions in 2005-2014 by institutions</i>	18	55
<i>Gross retirement and other pensions from the Social Insurance Institution by voivodships</i>	19	56
<i>Gross pensions from the Social Insurance Institution by voivodships</i>	20	57
<i>Gross retirement and other pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships</i>	21	58
<i>Gross pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships</i>	22	59
<i>Gross retirement and other pensions from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior</i>	23	60
<i>Number of retirees from the Social Insurance Institution by benefit amount in 2000-2011</i>	24	61
<i>Number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by benefit amount in March of 2014</i>	25	62
<i>Monthly average gross retirement and other pension in 2005-2014 by institutions</i>	26	63
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Social Insurance Institution by voivodships</i>	27	64
<i>Monthly average gross pension from the Social Insurance Institution by voivodships</i>	28	65
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Social Insurance Institution by regions and voivodships</i>	29	66
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Social Insurance Institution by regions</i>	30	67
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships</i>	31	68
<i>Monthly average gross pension from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships</i>	32	69
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Agricultural Social Insurance Fund by regions and voivodships</i>	33	70
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Agricultural Social Insurance Fund by regions</i>	34	71
<i>Monthly average gross retirement and other pension from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior</i>	35	72
<i>Non-insurance benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior</i>	36	73
<i>Benefits from the Social Insurance Institution from 75313 allocation in state budget</i>	37	74
<i>Benefits from the Agricultural Social Insurance Fund from 75313 allocation in state budget</i>	38	74
<i>Gross retirement and other pensions from non-agricultural social security system by occupation...</i>	39	75
<i>Relation of monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2000-2014</i>	40	76
<i>Yearly subsistence minimum and social minimum for retirees' households in 2000-2014</i>	41	76

	No.	Page
PART III Retirees' and pensioners' households		
Monthly average income per capita in retirees' and pensioners' households.....	42	77
Monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households.....	43	78
Dynamics of monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households in relation to total households expenditure in 2014 (2013=100).....	44	79
Monthly average consumption of selected foodstuffs per capita in retirees' and pensioners' households.....	45	80
Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households.....	46	81
Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2014 compared with 2013 (2013=100).....	47	82
Difficulties in satisfying retirees' and pensioners' needs in their households.....	48	83
Honouring financial obligations by retirees' and pensioners' households.....	49	83
Dwellings occupied by retirees' and pensioners' households.....	50	84
Equipment of dwellings of retirees' and pensioners' households in technical and sanitary installations.....	51	84
Conditions of dwellings of retirees' and pensioners' households.....	52	85
Subjective opinion about financial situation of retirees and pensioners' households.....	53	86
Subjective opinion about health of retirees and pensioners.....	54	86
GRAPHS		
Structure of retirees' and pensioners' population.....	1	17
Number of retirees and pensioners in Poland in 2000–2014 (in thous. persons).....	2	18
Persons receiving retirement pensions in December 2014 by age (in thous.).....	3	21
Amount of retirement and other pension benefits from the Social Insurance Institution (in thous. zł).....	4	24
Amount of retirement and other pension benefits from the Agricultural Social Insurance Fund (in thous. zł).....	5	26
Amount of retirement and other pension benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior (in thous. zł).....	6	27
Relation of the average monthly gross retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2000-2014.....	7	29
Relation of the average monthly gross retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2000-2014.....	8	30
Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households in 2000-2014.....	9	35
MAP		
Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population.....	1	19

DEFINICJE POJEĆ

- 1. Emerytura** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który spełnia warunki uprawniające do emerytury z ubezpieczenia społecznego tzn. osiągnął wiek emerytalny zróżnicowany w zależności od płci, zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz ma odpowiedni okres składkowy i nieskładkowy. Wysokość emerytury dla osób, które urodziły się przed rokiem 1949 określona jest przez staż pracy i wysokość zarobków w wybranych okresach pracy.
Dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego lub które nie są członkami OFE i nie spełniły warunków do emerytury na dotychczasowych zasadach, wysokość emerytury jest uzależniona od wysokości kapitału zgromadzonego na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Warunki nabywania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych przez MON, MSW oraz MS oraz wysokość tych świadczeń uregulowane są odrębnie (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 166, poz. 1609).
- 2. Renta z tytułu niezdolności do pracy** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz niezdolność do pracy powstała w okresach określonych przepisami, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jednakże w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy ubezpieczonemu przysługuje renta, mimo iż nie posiada wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Ponadto ubezpieczonemu przysługuje renta mimo, iż stał się niezdolny do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania określonych okresów w przypadku, gdy ma odpowiednio długi okres składkowy i nieskładkowy (kobieta 20 lat, mężczyzna 25 lat).
- 3. Renta rodzinna** – świadczenie pieniężne przysługujące uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń, bądź pobierała zasiłek lub świadczenie przedemerytalne. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna.
- 4. Przeciętna emerytura i renta brutto** – została obliczona jako kwota świadczeń wypłaconych w danym okresie tj. emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych wraz z kwotą emerytur okresowych podzielona przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców w tym okresie.

5. **Dochód rozporządzalny** – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- a) **dochód z pracy najemnej** – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego (wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń),
- b) **dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie**, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami,
- c) **dochód z pracy na własny rachunek**, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu,
- d) **dochód z własności** (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady) niezwiązanych z prowadzoną działalnością oraz ziemi,
- e) **dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych**, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy - po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe,
- f) **dochód ze świadczeń pozostałych**, który obejmuje m. in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
- g) **pozostały dochód**, który obejmuje m. in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

6. **Dochód do dyspozycji** – dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.
7. **Minimum socjalne** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków”, określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum socjalne jest modelem zaspokajania potrzeb na niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i niezagrażającym biologicznemu i psycho-fizycznemu rozwojowi człowieka. Przy określaniu minimum socjalnego szczególny nacisk kładzie się na możliwość utrzymywania więzi społecznych, dlatego też „koszyk” ten obejmuje nie tylko zakup żywności, odzieży i obuwia, środki na utrzymanie mieszkania, ochronę zdrowia czy higienę, ale też wydatki umożliwiające wykonywanie pracy (transport lokalny i łączność), kształcenie i wychowanie dzieci, utrzymywanie więzi rodzinnych, kontaktów towarzyskich i minimalne uczestniczenie w kulturze.
8. **Minimum egzystencji** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków”, określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Znajdują się w nim wyłącznie dobra służące zaspokajaniu potrzeb egzystencjalnych (żywność, odzież i obuwie, mieszkanie, ochrona zdrowia i higiena).
9. **Gospodarstwo domowe jednoosobowe** – osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami.
10. **Gospodarstwo domowe wieloosobowe** – zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie gospodarujących posiadanymi zasobami, w tym pieniężnymi. Gospodarstwa domowe reprezentujące podstawowe społeczno-ekonomiczne grupy ludności ustalono na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, a mianowicie: emerytura – gospodarstwa emerytów, renta – gospodarstwa rencistów.

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane dane zawierające informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE);
 - b) Ministerstwo Obrony Narodowej - w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu MON;
 - c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych - w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa publicznego tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i byłego Urzędu Ochrony Państwa oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu MSW;
 - d) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu MS.
2. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.
3. Dane o świadczeniach emerytalno-rentowych nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
4. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m. in.:
 - a) pracownicy;
 - b) osoby wykonujące pracę nakładczą;

- c) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
 - d) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
 - e) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
 - f) duchowni;
 - g) żołnierze zawodowi;
 - h) funkcjonariusze służb bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
 - i) rolnicy indywidualni;
 - j) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. także osoby represjonowane.
5. Kwoty wypłat świadczeń emerytalno-rentowych podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenia zdrowotne.
6. W publikacji zaprezentowano informacje o świadczeniach finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. Są to: ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej, świadczenia pieniężne dla osób deportowanych, dodatki kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.
7. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
8. W ubiegłorocznej edycji publikacji dokonano zmiany angielskiego tłumaczenia pojęć: emerytura i renta (zamiast retirement pay and pensions zastosowano retirement and other pensions), emerytura (retirement pay zastąpiono określeniem retirement pension), renta z tytułu niezdolności do pracy (zamiast pension resulting from an inability to work zastosowano disability pension), renta rodzinna (family pension zastąpiono określeniem survivors pension).
9. W publikacji wykorzystano dane otrzymane od następujących instytucji:
- a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (tab.1-5, 11-13, 18-20, 24, 25, 26-30, 37, 39-41, wykresy 1-3, 4, 7, 9, mapa 1);

- b) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (tab.1, 6-9, 12, 14, 18, 21, 22, 26, 31-34, 38, wykres 1-3, 5, 8, mapa 1);
- c) Ministerstwo Obrony Narodowej (tab.1, 10-12, 15, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
- d) Ministerstwo Sprawiedliwości (tab.1, 10-12, 16, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
- e) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (tab.1, 10-12, 17, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
- f) Dane wynikowe z badania budżetów gospodarstw domowych za 2013 rok¹ (tab. 41-47, 50, 51, 53, wykres 9);
- g) Europejskie Badanie Warunków Życia Ludności (EU-SILC) 2013 (tab. 48, 49, 52, 54);
- h) Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (tab. 41, wykres 9).

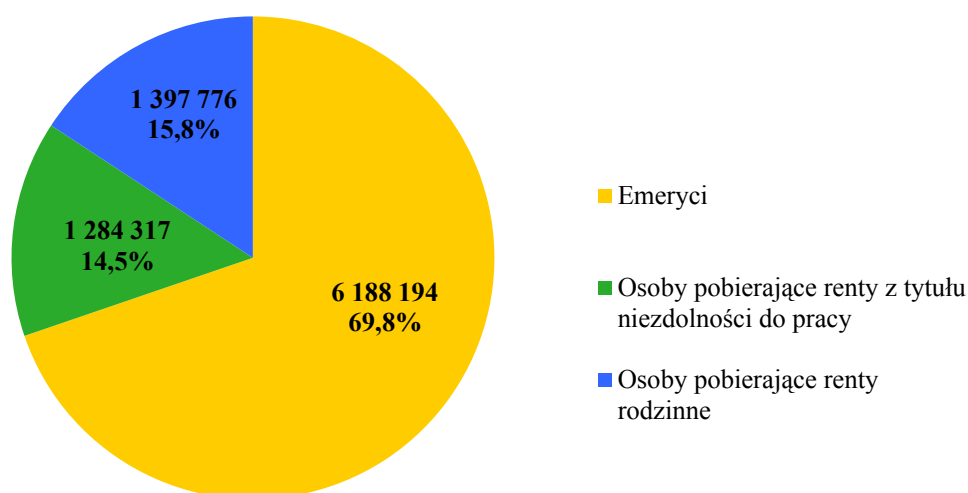
¹ Wyniki badania przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób w gospodarstwie, w podziale na miasto i wieś, pochodzącymi z NSP 2011 r.

KOMENTARZ ANALITYCZNY

Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów

W 2014 roku liczba emerytów i rencistów w Polsce wyniosła 8 870,3 tys. osób i była o 0,9% niższa niż w roku poprzednim. W stosunku do liczby ludności Polski grupa ta stanowiła 23,1% (spadek o 0,2 punktu procentowego), dominowały w niej osoby pobierające emerytury.

WYKRES 1. STRUKTURA POPULACJI EMERYTÓW I RENCISTÓW
STRUCTURE OF RETIREES' AND PENSIONERS' POPULATION

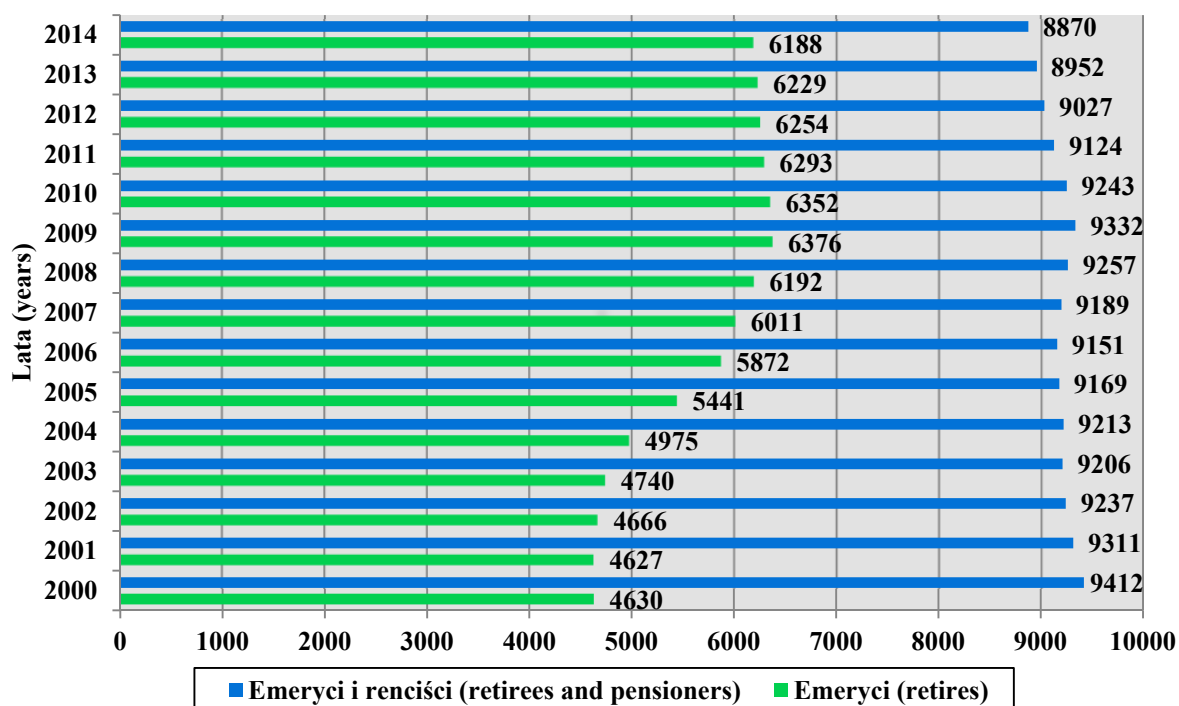

Liczebność grupy społeczno-ekonomicznej emerytów i rencistów w okresie 2000-2014 przedstawiono na wykresie 2. W latach 2000-2006 obserwowaliśmy systematyczny spadek łącznej liczby emerytów i rencistów w Polsce, a w następnych latach do 2009 r. – wzrost, a następnie od roku 2010 – spadek. W okresie od 2001 do 2009 r. odnotowano systematyczny, coroczny wzrost liczby emerytów (z 4 627 tys. w 2001 r. do 6 376 tys. w 2009 r.), przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. Niewielki spadek liczby emerytów wystąpił w latach 2010-2014. W 2014 r. liczba emerytów w stosunku do roku poprzedniego była mniejsza o 41 tys. (0,7%) i wyniosła 6 188 tys. osób, a w porównaniu z rokiem 2009 była niższa o 188 tys. (2,9%)

Porównanie bezwzględnej liczby emerytów i rencistów korzystających ze świadczeń w roku 2000 i w 2014 pokazuje, że obecnie ta grupa społeczno-ekonomiczna jest nieco mniej liczna. Emeryci i renciści stanowili w 2000 r. ponad 24% ludności Polski, tj. o ponad 1 punkt

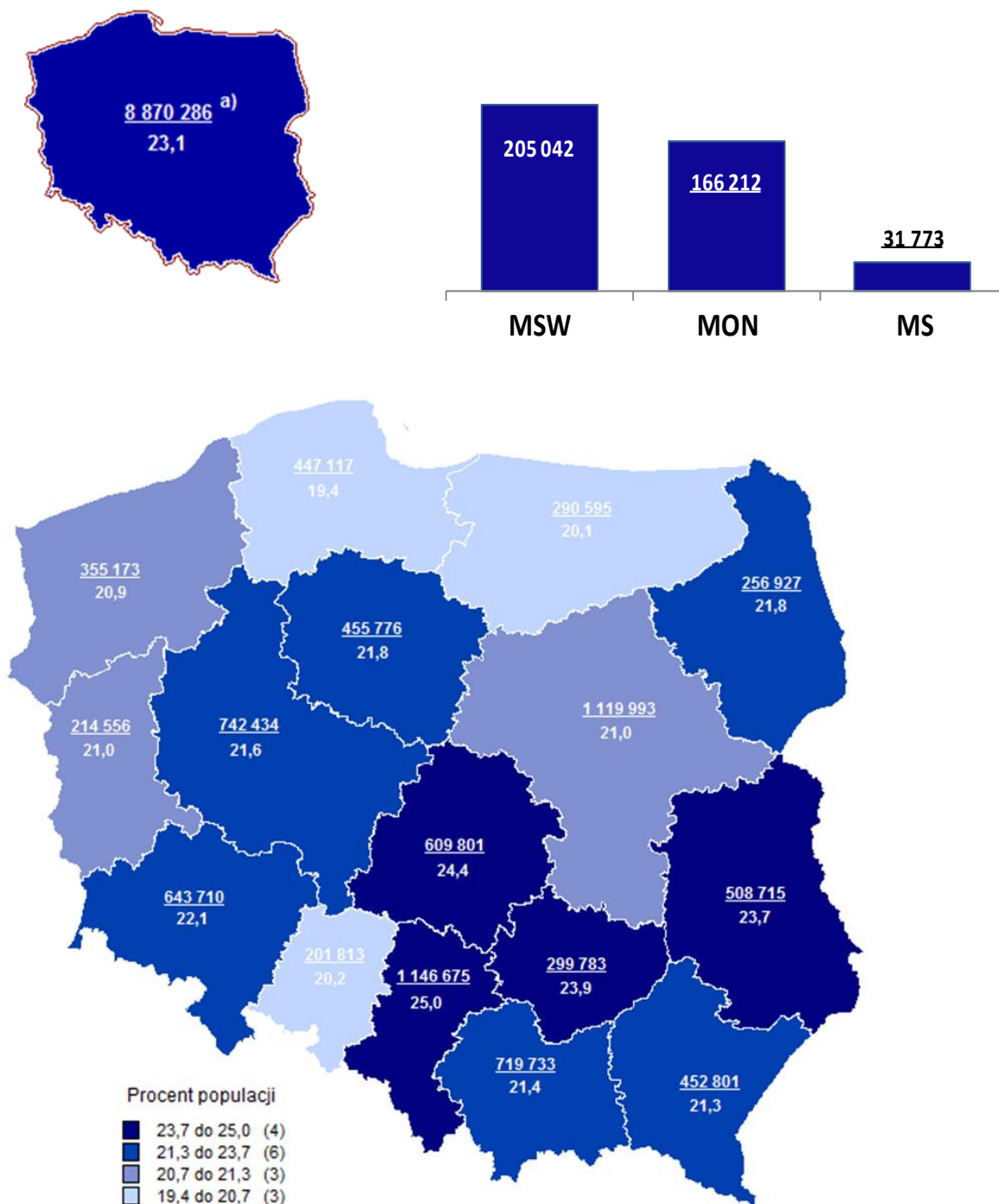
procentowy więcej niż w 2014 r. Jednak w przypadku emerytów zaobserwowano wzrost z ok. 12% ludności Polski w 2000 r. do ok. 16% w roku 2014.

WYKRES 2. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW W POLSCE W LATACH 2000–2014 (W TYS. OSÓB)^{a)}
NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS IN POLAND IN 2000–2014 (IN THOUS. PERSONS)^{a)}

Liczbę emerytów i rencistów pobierających w 2014 r. świadczenia z ZUS i KRUS oraz jako odsetek populacji mieszkańców każdego województwa przedstawia mapa 1. Największa liczba emerytów i rencistów została odnotowana w województwach: śląskim (1 146,7 tys. osób) i mazowieckim (1 120,0 tys. osób), natomiast najniższa w województwie opolskim (201,8 tys. osób) i lubuskim (214,6 tys. osób). W stosunku do liczby ludności, najwyższy odsetek wynoszący 25,0% odnotowano w województwie śląskim, nieco niższy w województwie łódzkim (24,4 %), a najniższy – 19,4% w województwie pomorskim.

MAPA. 1. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW ORAZ JAKO ODSETEK POPULACJI MIESZKAŃCÓW
NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS BY VOIVODSHIPS AND AS PERCENT OF TOTAL POPULATION

a) Liczba emerytów i rencistów w Polsce ogółem. W podziale na województwa uwzględniono wyłącznie emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia wypłacane przez ZUS (bez rent wypadkowych finansowanych z FUS) oraz przez KRUS (bez GBRZ i świadczeń finansowanych z FER). a) Number of retirees and pensioners in Poland in total. Distribution by voivodships includes only retirees and pensioners receiving benefits from the SII (excluding persons receiving accident pensions financed from the SIF) as well as from the ASIF (excluding GBRZ benefit and benefits financed from PFI).

Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe

W 2014 r. emerytury i renty przeciętnie miesięcznie pobierało 8 870,3 tys. osób, w tym z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych 7 658,7 tys. osób, tj. o 0,6 % mniej niż w roku poprzednim.

Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 7 255,6 tys. osób, co stanowiło spadek o 0,7% w porównaniu do 2013 r., z Ministerstwa Obrony Narodowej 166,2 tys. osób (wzrost o 0,3%), z Ministerstwa Sprawiedliwości 31,8 tys. osób (wzrost o 1,2%) oraz z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych 205,0 tys. osób (wzrost o 1,5%).

W żadnym województwie nie odnotowano wzrostu liczby osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS. Najmniejszy spadek zaobserwowano w województwie pomorskim (o 0,3%). Największy spadek liczby osób pobierających emerytury i renty wystąpił w województwie łódzkim (spadek o 1,0%) oraz w województwach: dolnośląskim, małopolskim, mazowieckim, opolskim i warmińsko-mazurskim (spadki o 0,9%).

W ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych emerytury i renty wypłacane są przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS).

W 2014 r. emerytury i renty z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętnie miesięcznie pobierało 1 211,6 tys. osób, tj. o 2,7% mniej niż w roku poprzednim.

We wszystkich województwach zmniejszyła się liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS. Największy spadek wystąpił w województwach: śląskim (o 4,5%) oraz lubuskim (o 4,4%).

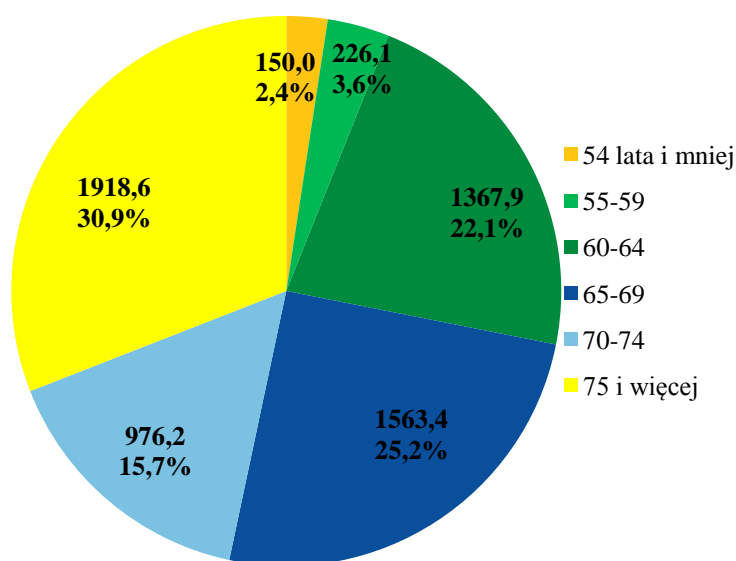
Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne

W 2014 r. **emerytury** z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętnie miesięcznie pobierało 5 236,4 tys. osób, tj. o 0,1% mniej niż w 2013 r. Przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 4 952,7 tys. osób, tj. o 0,2% mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Świadczenia z MON przeciętnie miesięcznie pobierało 111,6 tys. emerytów (wzrost o 0,5%), a wśród świadczeniobiorców z MS było 23,6 tys. takich osób (wzrost o 2,2%). Przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia emerytalne z MSW wyniosła 148,5 tys. osób (wzrost o 1,8 %).

W 4 województwach (lubelskim, lubuskim, podkarpackim i wielkopolskim) odnotowano wzrost liczby emerytów pobierających świadczenia z ZUS, najwyższy w województwie lubelskim (o 0,4%), w 11 województwach nastąpił spadek – największy (o 1,1%) w województwie opolskim. W województwie pomorskim nie odnotowano zmian w liczbie osób pobierających emerytury.

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 951,5 tys. osób pobierało świadczenia emerytalne. Liczba emerytów była o 3,4% niższa niż w roku poprzednim. Spadek zanotowano we wszystkich województwach a największy wystąpił w województwach: śląskim (o 5,6%) i lubuskim (o 5,3%).

WYKRES 3. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY W GRUDNIU 2014 ROKU WEDŁUG WIEKU (W TYS.)
PERSONS RECEIVING RETIREMENT PENSIONS IN DECEMBER 2014 BY AGE (IN THOUS.).
 Stan w dniu 31 XII/As of 31 XII

W grudniu 2014 r. najliczniejszą grupę osób pobierających emerytury w ramach rolniczego i pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowiły osoby w wieku 75 lat i więcej, natomiast najmniej liczną świadczeniobiorcy w wieku 54 lata i mniej.

Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy

W 2014 r. **renty z tytułu niezdolności do pracy** wypłacane w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętnie miesięcznie pobierało 1 068,5 tys. osób, tj. 3,7% mniej niż w roku 2013 r. Przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących te świadczenia z ZUS to 1 034,0 tys. osób. W skali całego kraju, w ZUS zanotowano spadek o 3,8% w porównaniu do roku poprzedniego. W dwóch resortach, podobnie jak w ZUS liczby te były niższe niż w 2013 r. i kształtowały się następująco: w MON – 15,2 tys. osób (spadek o 3,2%), MSW – 17,1 tys. osób (spadek o 0,3 %), natomiast w MS zanotowano – 2,2 tys. osób (wzrost o 2,6 %).

Najwięcej rencistów pobierających świadczenia z tytułu niezdolności do pracy z ZUS ubył w województwie małopolskim (spadek o 5,2% w porównaniu z 2013 r.), a najmniej w województwach: kujawsko-pomorskim (spadek o 1,9%) i łódzkim (spadek o 2,8%).

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 215,9 tys. osób otrzymywało renty z tytułu niezdolności do pracy, co stanowiło spadek o 0,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Największy spadek liczby rencistów z KRUS zanotowano w województwach: lubelskim (o 2,6%) i kujawsko-pomorskim (o 2,0%), a najmniejszy – w województwach: mazowieckim (o 0,1%), łódzkim i podkarpackim (o 0,2%). W 5 województwach liczba takich rent z KRUS wzrosła (najwyższy wzrost odnotowano w województwach: małopolskim (o 3,8%) i śląskim (o 2,2%).

Osoby otrzymujące renty rodzinne

W 2014 r. przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących **renty rodzinne** z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1 353,7 tys. osób (wzrosła o 0,1% w porównaniu do 2013 r.), a pobierających renty rodzinne z ZUS – 1269,0 tys. osób (pozostała prawie na niezmiennym poziomie w porównaniu do poprzedniego roku). W 2 resortach liczby te były wyższe niż w poprzednim roku i kształtowały się następująco: w MON 39,4 tys. osób (wzrost o 1,0 %), w MSW 39,4 tys. osób (wzrost o 1,1%), natomiast w MS zanotowano spadek liczby osób pobierających renty rodzinne – 6,0 tys. osób (spadek o 2,9% w porównaniu do 2013 r.),

W przypadku rent rodzinnych wypłacanych z ZUS wzrosty odnotowano w 8 województwach: od 0,1% w województwie lubelskim do 1,2% w województwie opolskim, spadki wystąpiły w 7 województwach – największy w województwie warmińsko-

-mazurskim (o 1,4%), natomiast w województwie wielkopolskim liczba osób pobierających renty rodzinne pozostała na niezmiennym poziomie.

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 44,0 tys. osób pobierało renty rodzinne. Liczba ta wzrosła o 1,0% w porównaniu do 2013 r.

Liczba rent rodzinnych wypłacanych przez KRUS wzrosła w 14 województwach (od 0,1% w województwie śląskim do 3,5% w województwie małopolskim), a spadki odnotowano tylko w 2 województwach: o 0,2% w województwie opolskim i o 0,5% w województwie kujawsko-pomorskim.

Kwoty świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce

Łączna **kwota świadczeń emerytalno-rentowych** ogółem w Polsce w 2014 r. wyniosła 199 638 mln zł i była wyższa o 2,7% w porównaniu do 2013 r.

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacono 182 994 mln zł (wzrost o 3,0%), z czego na wypłaty z ZUS przypadało 167 424,2 mln zł (wzrost o 2,9%), z MON – 6 332,3 mln zł (wzrost o 3,0%), z MS – 1 284,0 mln zł (wzrost o 4,0%) i z MSW – 7 953,1 mln zł (wzrost o 4,8%).

Kwota emerytur i rent brutto z KRUS wyniosła 16 643,9 mln zł (spadek o 0,7% w porównaniu do 2013 r.)

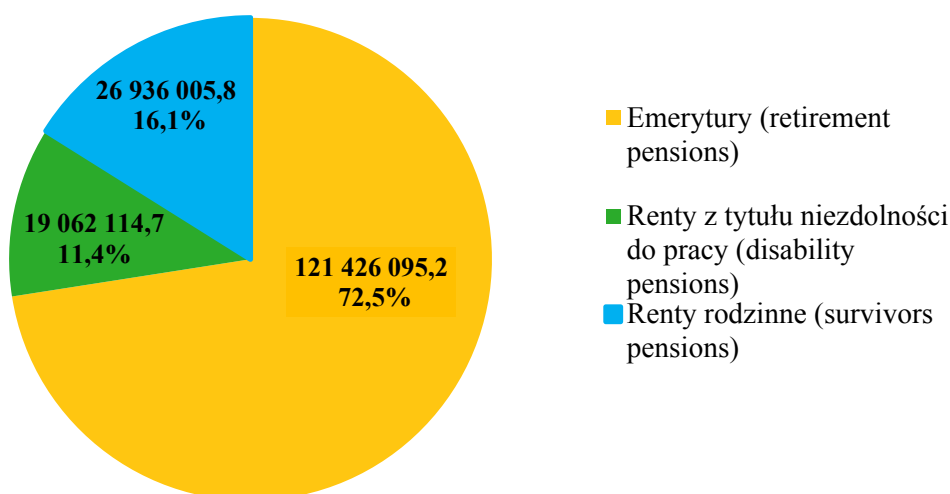
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1 991,14 zł (wzrost o 3,6%), w tym z ZUS – 1 922,92 zł (wzrost o 3,6%), z MON – 3 174,79 zł (wzrost o 2,7%), z MS – 3 367,61 zł (wzrost o 2,8%), z MSW – 3 232,32 zł (wzrost o 3,3%).

Natomiast w KRUS ukształtowała się na poziomie 1 144,73 zł (wzrost o 2,1%).

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z ZUS w 2014 r. wyniosła 121 426,1 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 3,5%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 19 062,1 mln zł (spadek o 0,6%), natomiast na renty rodzinne – 26 936,0 mln zł (wzrost o 3,0%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez ZUS przedstawia wykres 4.

WYKRES 4. KWOTA ŚWIADCZEŃ EMERYTALNO-RENTOWYCH Z ZUS (W TYS. ZŁ)
AMOUNT OF RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS FROM SII (IN THOUS. ZL)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z ZUS w 2014 r. wypłacane były w województwach: śląskim – 22 102,9 mln zł i mazowieckim – 17 544,7 mln zł a najniższe w województwach: podlaskim – 2 686,2 mln zł i lubuskim – 2 873,2 mln zł. W porównaniu do 2013 r. we wszystkich województwach odnotowano wzrost kwot przeznaczonych na świadczenia emerytalne, w przedziale od 2,5% w województwie opolskim do 4,4% w województwie lubelskim.

Przeciętna miesięczna emerytura z ZUS w 2014 r. wyniosła 2 043,11 zł i wzrosła o 3,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętna miesięczna emerytura to 2 476,54 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 787,40 zł).

Z analizy² rozkładu wysokości świadczeń wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2014 r. wynika, że przeciętna wysokość emerytury (**średnia arytmetyczna**) wyniosła 1 954,20 zł, dla mężczyzn – 2 394,84 zł, dla kobiet – 1 653,03 zł.

Połowa świadczeniobiorców (**mediana**) otrzymywała emeryturę w wysokości do 1 755,81 zł, połowa mężczyzn pobierała emeryturę w wysokości 2 189,82 zł, natomiast połowa kobiet – w wysokości 1 526,07 zł.

W 2014 r. 4,2% osób otrzymywało emerytury niższe niż 50% mediany (poniżej 877,91 zł), natomiast 19,0% – wyższe niż 150% mediany (powyżej 2 633,72 zł).

² Opracowanie Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuariatycznych ZUS pt. „Struktura wysokości emerytur i rent wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2014 roku”.

Odsetek osób otrzymujących świadczenia emerytalne z ZUS w określonej wysokości w stosunku do mediany w latach 2011-2014

Lata	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne w wysokości poniżej 50% mediany	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne w wysokości powyżej 150% mediany
2011	4,1	18,8
2012	3,7	18,1
2013	3,9	18,5
2014	4,2	19,0

Źródło: dane ZUS

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy**, znacząco więcej niż w innych województwach, przeznaczono w województwie śląskim – 3 386,2 mln zł, a najmniej w województwie opolskim – 299,6 mln zł. W 13 województwach zanotowano spadek kwot przeznaczonych na renty z tytułu niezdolności do pracy, największy w województwach: lubelskim, lubuskim, małopolskim i podkarpackim (o 1,5%). Wzrost kwot zanotowano tylko w 3 województwach, najwyższy w województwie kujawsko-pomorskim – o 2,2%, nieznaczny w województwach: łódzkim i podlaskim – o 0,2%.

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z ZUS wyniosła 1 536,32 zł (wzrost o 3,3%). Podobnie jak w przypadku emerytur najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętnie 1 985,66 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 286,46 zł).

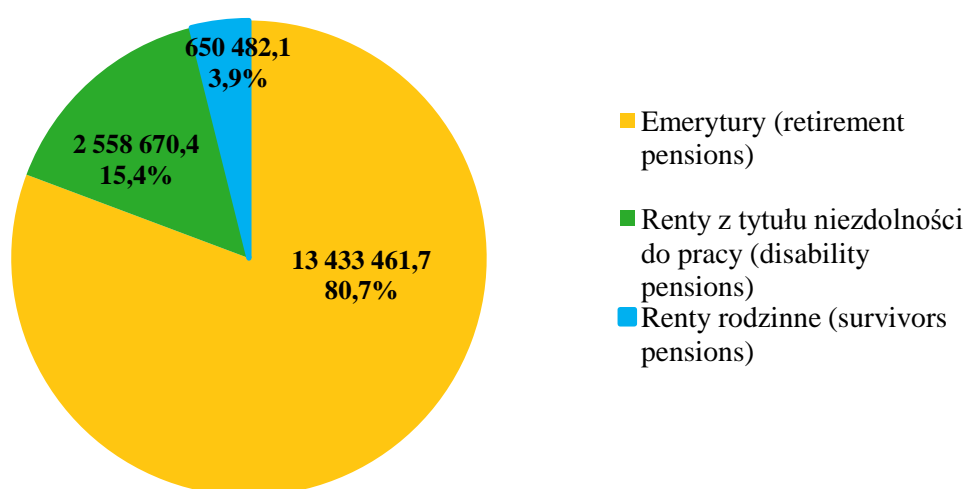
Na wypłaty **rent rodzinnych** najwięcej środków przeznaczono w województwie śląskim – 5 948,0 mln zł, a najmniej w województwie podlaskim – 482,6 mln zł. W stosunku do roku poprzedniego najwyższy wzrost odnotowano w województwie opolskim (o 3,4%), a najniższy w województwach: dolnośląskim, łódzkim i świętokrzyskim (o 2,8%).

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z ZUS ukształtowała się na poziomie 1 768,86 zł i wzrosła o 3,0% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższe świadczenia, podobnie jak w przypadku emerytur i rent z tytułu niezdolności do pracy, wypłacano w województwie śląskim (średnio 2 238,33 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 513,21 zł). W porównaniu do 2013 r. wzrost przeciętnej kwoty renty rodzinnej odnotowano we wszystkich województwach. Najwyższy wzrost wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 4,8%), a najniższy – w województwie świętokrzyskim (o 2,1%).

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z KRUS w 2014 r. wyniosła 13 433,5 mln zł i obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego o 1,6%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 2 558,7 mln zł (wzrost o 2,8%), natomiast na renty rodzinne – 650,5 mln zł (wzrost o 3,3%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez KRUS przedstawia wykres 5.

WYKRES 5. KWOTA ŚWIADCZEŃ EMERYTALNO-RENTOWYCH Z KRUS (W TYS. ZŁ)
AMOUNT OF RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS FROM ASIF (IN THOUS.ZŁ)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z KRUS w 2014 r. wypłacane były w województwach: mazowieckim – 2 016,8 mln zł i lubelskim – 1 761,9 mln zł. Najniższą kwotę świadczeń zanotowano w województwie lubuskim – 239,0 mln zł. Odnotowano spadek nakładów na świadczenia emerytalne we wszystkich województwach, największy w województwie śląskim (o 4,3%), a najniższy w województwie wielkopolskim (o 0,3%).

Przeciętna miesięczna emerytura z KRUS wyniosła 1 176,46 zł i wzrosła o 2,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwach: śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 1 461,76 zł), lubuskim (1 361,09 zł) i dolnośląskim (1 308,74 zł). W 13 województwach świadczenie to nie przekraczało kwoty 1300 zł (najniższe było w województwach: mazowieckim (1 128,34 zł) i podlaskim (1 128,46 zł)).

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy** najwięcej środków przeznaczono z KRUS w województwie lubelskim – 351,0 mln zł (wzrost o 0,3% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie opolskim – 35,0 mln zł (wzrost o 1,6%).

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z KRUS wyniosła 987,83 zł – wzrost o 3,1% w porównaniu do 2013 r. i jej wysokość w poszczególnych województwach była zawarta w przedziale od 961,09 zł (w województwie małopolskim) do 1 021,13 zł (w województwie kujawsko-pomorskim).

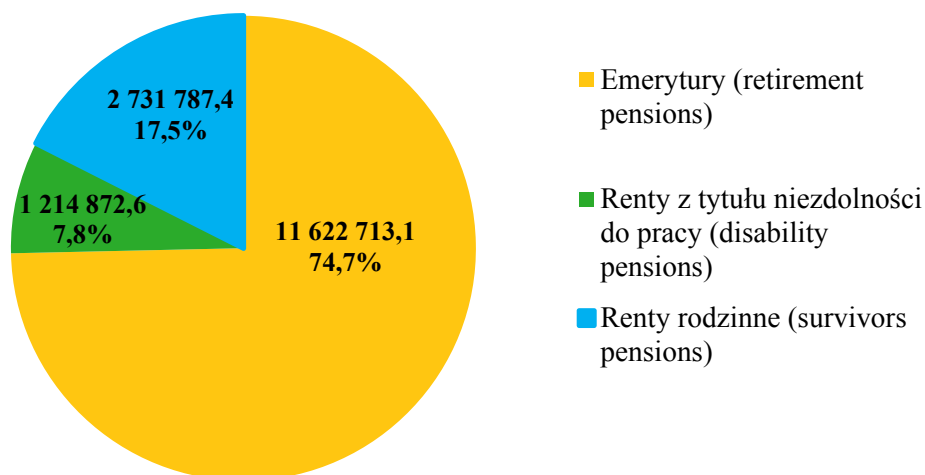
Na wypłaty **rent rodzinnych** z KRUS najwięcej środków przeznaczono w województwie mazowieckim – 103,0 mln zł, a najmniej w województwie lubuskim – 9,4 mln zł. W porównaniu do 2013 r. we wszystkich województwach zaobserwowano wzrost nakładów, największy w województwie małopolskim (o 5,7%).

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z KRUS ukształtowała się na poziomie 1 230,97 zł i wzrosła o 2,2% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższą przeciętną rentę rodzinną odnotowano w województwie zachodniopomorskim – 1 430,93 zł, a najniższą w województwach: śląskim 1 147,47 zł i małopolskim – 1 153,35 zł.

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSW i MS

Niewielką, ale istotną i specyficzną częścią systemu emerytalno-rentowego są świadczenia wypłacane przez resorty: obrony narodowej, sprawiedliwości oraz spraw wewnętrznych. W 2014 r. te trzy ministerstwa wypłaciły łącznie 15 569,4 mln zł z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych (wzrost o 4,0% w porównaniu do 2013 r.). Największy udział w tych wydatkach miało MSW – 7 953,1 mln zł.

WYKRES 6. KWOTA ŚWIADCZEŃ EMERYTALNO-RENTOWYCH Z MON, MSW I MS W TYS. ZŁ
AMOUNT OF RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS FROM MND, MI AND MJ (IN THOUS. ZL)

Największą część świadczeń wypłacanych łącznie przez MON, MSW, MS przeznaczono na wypłaty emerytur (11 622,7 mln zł dla 283,8 tys. emerytów). W 2014 r. zanotowano wzrost kwoty świadczeń emerytalnych o 4,6%, w porównaniu do roku poprzedniego.

Na wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy wydatkowano kwotę 1 214,9 mln zł (wzrost o 0,7%) dla 34,5 tys. osób.

Kwota wydatków na renty rodzinne wyniosła 2 731,8 mln zł (wzrost kwoty o 3,1%) dla 84,7 tys. osób.

Wzrost wydatków na **emerytury** był najwyższy w MSW (o 5,4%), a najniższy w MON (o 3,5%). W MS wzrost wydatków wynosił 5,1%.

Wysokość przeciętnej emerytury w resortach w 2014 r. wyniosła: 3 333,13 zł w MON (wzrost o 3,0%), 3 443,19 zł w MSW (wzrost o 3,5%) oraz 3 600,51 zł w MS (wzrost o 2,9%). Podobnie jak w ZUS i w KRUS, przeciętne emerytury były najwyższymi z wypłacanych świadczeń.

Wzrost wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy** zanotowano w dwóch resortach: w MS o 3,3% w porównaniu do 2013 r., w MSW o 2,6%. Natomiast w MON wydatki spadły o 1,4%. Najwyższą rentę z tytułu niezdolności do pracy wypłacał pion emerytalno-rentowy MON – przeciętnie 3 106,55 zł (wzrost o 1,8%). Wysokość tego świadczenia w MSW wyniosła średnio 2 812,68 zł (wzrost o 2,9%) a w MS – 2 698,26 zł (wzrost o 0,7 %).

Wzrost wydatków z tytułu **rent rodzinnych** miał miejsce w 2 resortach: w MON – oraz w MSW – o 3,4% w porównaniu do 2013 r. Natomiast w MS nastąpił spadek wydatków o 1,2%. Najwyższą rentę rodzinną wypłacał MON – przeciętnie 2 752,52 zł (wzrost o 2,4%), nieznacznie niższą MS – 2 686,61 zł (wzrost o 1,8%), a MSW – 2 619,91 zł (wzrost o 2,3%).

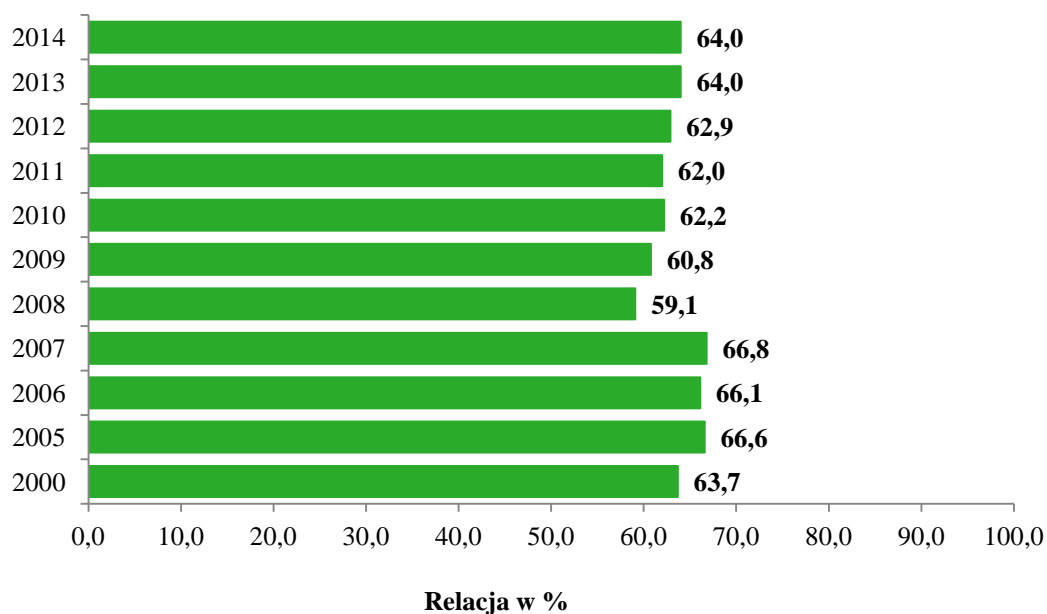
Przeciętne wysokości świadczeń emerytalno-rentowych wypłaconych w 2014 r. przez MS (3 367,61 zł), MSW (3 232,32 zł) oraz MON (3 174,79 zł) były znacznie wyższe, niż świadczenia wypłacone przez ZUS i KRUS (odpowiednio: 1 922,92 zł i 1 144,73 zł).

Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2014

Wzrost wysokości przeciętnej emerytury w 2014 r. nie zmienił dystansu między dochodem emerytów a dochodem osób aktywnych zawodowo.

WYKRES 7. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)} W LATACH 2000-2014

RELATION OF THE AVERAGE MONTHLY GROSS^{a)} RETIREMENT PENSION FROM THE NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)} IN 2000-2014

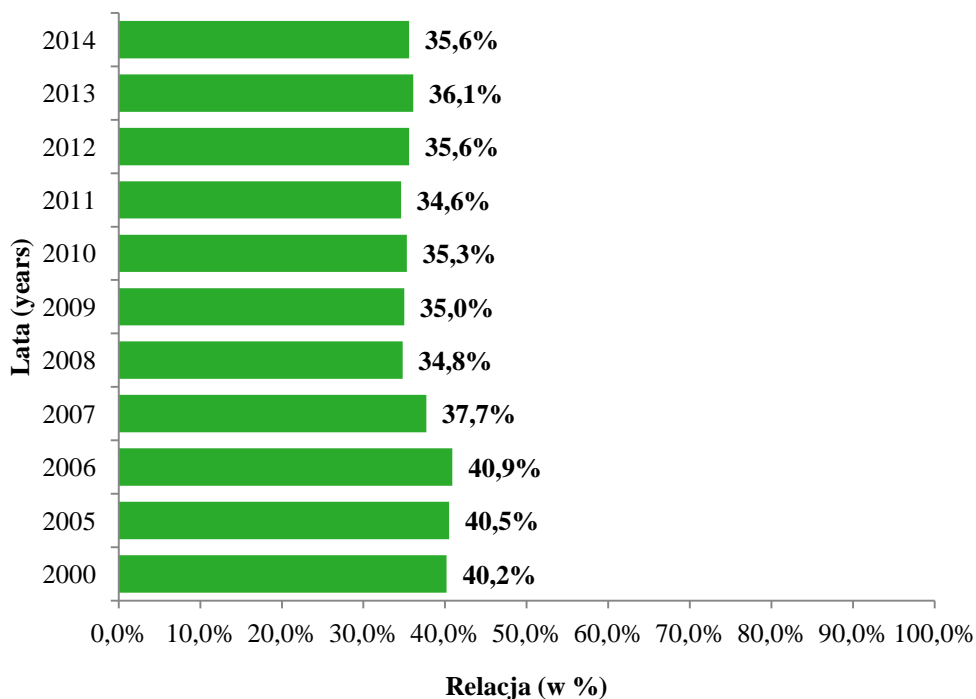

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W roku 2014 relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętne wynagrodzenia w gospodarce narodowej pozostała na poziomie z roku 2013 – 64,0% i był to poziom podobny do tego z roku 2000. Istotny spadek tej relacji z 66,8% do 59,1% wystąpił w roku 2008, a następnie obserwowaliśmy stopniowy wzrost do roku 2013.

WYKRES 8. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)} W LATACH 2000-2014
RELATION OF THE AVERAGE MONTHLY GROSS^{a)} RETIREMENT PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)} IN 2000-2014

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z KRUS w okresie 2000-2006 relacja jej wartości w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej pozostawała na zbliżonym poziomie od 40,2% w 2000 r. do 40,9% w 2006 r. W latach 2007-2008 wystąpił spadek do poziomu 34,8%. Relacja na poziomie około 35% pozostała do roku 2011, po którym nastąpił jej wzrost do 36,1% w roku 2013, a następnie spadek do 35,6% (o 0,5 p. proc.) w roku 2014.

Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Średnie wysokości świadczeń wypłacanych emerytom i rencistom przekładają się na dochody, którymi dysponują ich gospodarstwa domowe. W 2014 r. w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów zanotowano przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę w wysokości 1 315,92 zł (dochód emerytów – 1 387,83 zł, a dochód rencistów – 1 021,92 zł). Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji, którym dysponowały gospodarstwa domowe emerytów był o 94,51 zł wyższy od przeciętnego dochodu w zbiorowości wszystkich gospodarstw domowych w Polsce (1 293,32 zł).

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów realny dochód do dyspozycji w 2014 r. wzrósł o 3,9% w stosunku do roku poprzedniego (w gospodarstwach emerytów – wzrost o 2,9%, w gospodarstwach rencistów – wzrost o 6,4%), natomiast w gospodarstwach domowych ogółem zanotowano realny wzrost dochodu do dyspozycji o 3,1%.

Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów

W 2014 r. przeciętne miesięczne wydatki w polskich gospodarstwach domowych na 1 osobę wyniosły 1 078,74 zł i były realnie wyższe o 1,6% w porównaniu do 2013 r. W gospodarstwach emerytów i rencistów rozpatrywanych łącznie wydatki te były wyższe i wyniosły 1 156,86 zł, realnie wzrosły o 1,1%. Wydatki gospodarstw domowych emerytów osiągnęły 1 203,43 zł na miesiąc i były realnie wyższe o 0,5% w porównaniu do 2013 r., w gospodarstwach domowych rencistów było to 966,45 zł (realny wzrost o 2,2%).

Analizując strukturę wydatków gospodarstw emerytów i rencistów należy pamiętać, że ich gospodarstwa domowe są mniej liczne niż średnia liczba osób dla ogółu gospodarstw domowych³. Nie pozostaje to bez wpływu na analizowaną powyżej średnią kwotę wydatków na osobę oraz rozkład środków finansowych na poszczególne produkty i usługi.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe stanowiły 24,4% wydatków gospodarstw domowych ogółem (w 2013 r. – 24,9%). W przypadku gospodarstw emerytów i rencistów wydatki te pochłaniały 27,2% wydatków, w gospodarstwach emerytów – 26,9%, a w gospodarstwach rencistów – 28,9%. (w 2013 r. odpowiednio: 27,5%, 27,1% i 29,4%). Wyższy udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe na osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przekłada się na wyższe, w porównaniu z gospodarstwami

³ Wyniki badania BGD 2014 wskazują, że w przebadanej próbie gospodarstw domowych emerytów i rencistów było przeciętnie – 1,93 osoby. Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych ogółem wynosiła 2,73 osoby; źródło: „Budżety gospodarstw domowych w 2014 r.” Warszawa 2015.

domowymi ogółem, spożycie na osobę artykułów żywnościowych. Jest to związane ze strukturą gospodarstw domowych. W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów niewielki jest odsetek dzieci poniżej 14 lat.

Wydatki na używki osiągnęły taki sam udział w wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów jak i w gospodarstwach domowych ogółem (2,5%).

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów łącznie w znacznie mniejszym stopniu uwzględniały w budżetach wydatki na odzież i obuwie (3,4%), niż gospodarstwa ogółem (5,4% wydatków). Za to znacznie większym obciążeniem dla nich były wydatki związane z użytkowaniem mieszkania. W gospodarstwach rencistów stanowiły 25,4%, w gospodarstwach emerytów – 23,3%, podczas gdy w gospodarstwach domowych ogółem – 20,1% (w 2013 r. odpowiednio: 27,1%, 23,9% i 20,8%). Większy udział wydatków na eksploatację mieszkania wiąże się z mniejszym zagęszczeniem w lokalach zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów.

Specyfikę gospodarstw domowych emerytów i rencistów widać także wyraźnie w zakresie wydatków związanych ze zdrowiem. Obciążenie wydatkami na zdrowie, w tym na wyroby medyczno-farmaceutyczne, urządzenia i sprzęt medyczny było o 3,2 punktu procentowego wyższe w porównaniu z gospodarstwami ogółem (wydatki na zdrowie stanowiły odpowiednio: 8,2% i 5,0%), a ich udział był podobny jak w 2013 r.

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów wydawano znacznie mniej pieniędzy niż średnio ogółem na transport oraz na rekreację i kulturę. W gospodarstwach rencistów wydatki te stanowiły odpowiednio: 4,4% i 4,2% a emerytów 5,8% i 5,4% w porównaniu do odpowiednio: 9,2% oraz 6,5% udziału tych obu kategorii w wydatkach gospodarstw domowych ogółem.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że dary dla innych gospodarstw domowych obciążały gospodarstwa domowe emerytów i rencistów (4,2% wydatków) w znacznie większym stopniu niż gospodarstwa domowe ogółem (3,1% wydatków). Emeryci w nieco większym stopniu niż renciści angażowali się w pomoc innym. Wydatki na wspieranie innych gospodarstw domowych stanowiły przeciętnie 4,3% wydatków w gospodarstwach emerytów (51,75 zł na osobę) i 3,4% w gospodarstwach rencistów (32,86 zł na osobę).

Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów były słabiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania w porównaniu z wyposażeniem gospodarstw domowych ogółem. Znaczne różnice między wyposażeniem przeciętnego gospodarstwa domowego, a gospodarstwa domowego emerytów i rencistów, na niekorzyść tych ostatnich, widoczne były w przypadku wyposażenia w: komputer osobisty (posiadało go 73,1% gospodarstw domowych ogółem i tylko 41,7% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), komputer z dostępem do Internetu (posiadało go 71,2% gospodarstw domowych ogółem i zaledwie 40,1% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), cyfrowy aparat fotograficzny (50,6% gospodarstw domowych ogółem i 24,5% gospodarstw domowych emerytów i rencistów).

Istotne różnice występowały nie tylko w przypadku nowoczesnych urządzeń, ale również w stopniu wyposażenia w kuchenkę mikrofalową i zmywarkę do naczyń. Odsetek gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających kuchenkę mikrofalową (41,1%) oraz zmywarkę do naczyń (11,6%) był niższy niż odpowiedni odsetek gospodarstw domowych ogółem (odpowiednio: 56,9% i 24,7%).

Warto zwrócić uwagę na wzrost liczby gospodarstw emerytów i rencistów wyposażonych w poszczególne dobra w 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Największą dynamikę odnotowano w przypadku zmywarek do naczyń (wzrost o 13,7%), komputerów z dostępem do Internetu (wzrost o 7,2%), czyli tych dóbr, w przypadku których różnica między gospodarstwami domowymi emerytów i rencistów a ogółem polskich gospodarstw domowych była nadal znaczna. Nieco mniejszą dynamikę daje się zauważyć w przypadku wyposażenia gospodarstw emerytów i rencistów w zestawy do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (wzrost o 6,2%), komputer osobisty (wzrost o 5,6%), zestaw kina domowego (wzrost o 3,9% w skali roku).

Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zajmowanych przez gospodarstwo domowe wynosiła w 2014 r. – 75,8 m², w przypadku emerytów – 68,3 m², a rencistów – 64,3 m². Mniejsza powierzchnia mieszkaniowa nie powodowała jednak większego zagęszczenia. Przeciętnie na 1 pokój w takim lokalu przypadła mniejsza liczba emerytów i rencistów niż w mieszkaniach zajmowanych przez gospodarstwa domowe ogółem (0,7 w porównaniu do 1,0), a każda z osób dysponowała większą powierzchnią mieszkaniową niż

w gospodarstwach domowych ogółem. Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez 1 osobę, w przypadku gospodarstw domowych emerytów i rencistów wyniosła 35,6 m² i była o 8,6 m² większa niż gospodarstw domowych ogółem (w 2013 r. odpowiednio: 34,8 m² i 8,3 m²).

Dla określenia stanu lokali zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów nie bez znaczenia jest także ich wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne. Odpowiedzi respondentów wskazują, że emeryci i renciści w swoich mieszkaniach nieco rzadziej (różnica ok. 1,5 punktu procentowego), niż przeciętne polskie gospodarstwo domowe, mogli korzystać z łazienki i ustępu, ciepłej, bieżącej wody i centralnego ogrzewania. Wspomniana różnica generowana była głównie przez gospodarstwa domowe rencistów, wśród których odsetek gospodarstw wyposażonych w łazienkę (93,0%) oraz ciepłą, bieżącą wodę (92,5%) był niższy niż w gospodarstwach domowych emerytów (odpowiednio: 95,5% i 95,2%). Gospodarstwa domowe emerytów deklarowały wyposażenie zajmowanych lokali na poziomie bardziej zbliżonym do przeciętnego polskiego gospodarstwa domowego (wyposażenie w łazienkę – 96,2% oraz ciepłą, bieżącą wodę – 96,1%).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Wszystkie omówione czynniki można podsumować odwołując się do opinii respondentów na temat oceny sytuacji materialnej ich gospodarstw. 22,4% gospodarstw domowych emerytów uważało, że ich sytuacja materialna jest bardzo dobra lub raczej dobra, 59,1% uważało, że sytuacja ta jest przeciętna, a pozostałe 18,6% oceniało ją jako złą lub raczej złą (w 2013 r. odpowiednio: 18,7%, 60,4% i 21%). Rozkład odpowiedzi dotyczących oceny sytuacji materialnej gospodarstw emerytów nie odbiegał znacznie od ogółu polskich gospodarstw domowych. Jednak już odsetek gospodarstw rencistów deklarujących złą lub raczej złą sytuację materialną był o 19,7 punktu procentowego wyższy niż w przypadku gospodarstw domowych ogółem i wynosił 37,4% (w 2013 r. – 41,5%). Bardzo dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało jedynie 11,5% gospodarstw domowych rencistów (w 2013 r. – 9,4%).

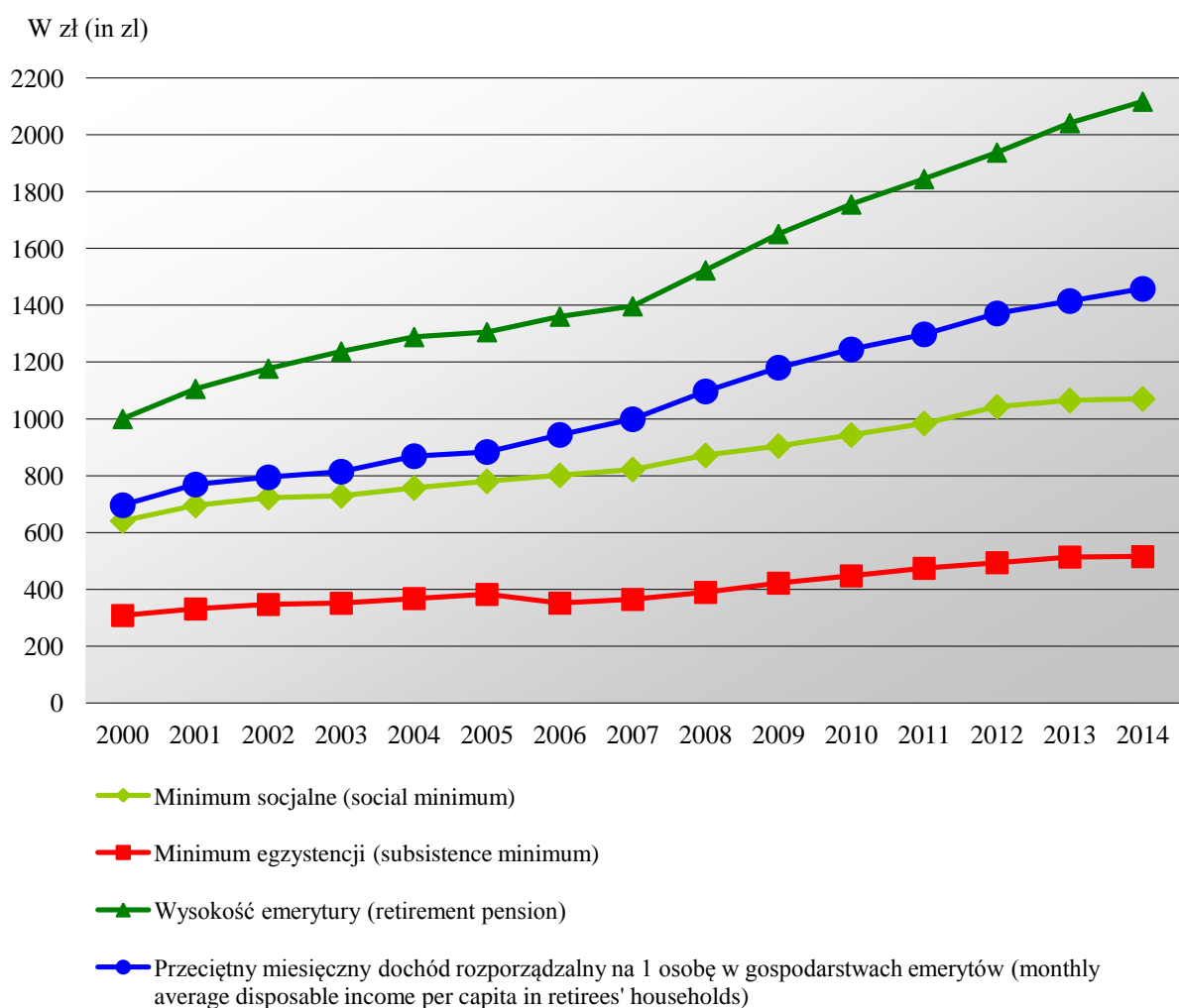
Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów

Porównanie wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych oraz dochodu rozporządzalnego emeryckich gospodarstw domowych z minimum egzystencji i minimum socjalnym ustalonym przez Instytut Pracy

i Spraw Socjalnych daje możliwość oceny przeciętnej sytuacji materialnej tych gospodarstw domowych.

WYKRES 9. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW, PRZECIĘTNA EMERYTURA Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A ŚREDNIOROCZNE MINIMUM EGZYSTENCJI I MINIMUM SOCJALNE DLA GOSPODARSTW EMERYCKICH W LATACH 2000-2014

MONTHLY AVERAGE DISPOSABLE INCOME PER CAPITA IN SINGLE RETIREES' HOUSEHOLDS AND AVERAGE GROSS RETIREMENT PENSION FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM COMPARED TO SUBSISTENCE MINIMUM AND SOCIAL MINIMUM FOR RETIREES' HOUSEHOLDS IN 2000-2014

Wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury wypłacanej w 2014 r. z pozarolniczego systemu ubezpieczeń wynosiła 2 117,35 zł, podczas gdy średnioroczne minimum socjalne dla jednoosobowego gospodarstwa emeryckiego ustalono na poziomie 1 070,65 zł, a minimum egzystencji na 515,43 zł. Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów wynoszący 1 458,12 zł był wyższy od minimum socjalnego o 387,47 zł (w 2013 r. o 352,78 zł), a od minimum egzystencji o 942,69 zł (w 2013 r. o 901,36 zł).

Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w emeryckim gospodarstwie domowym (1 203,43 zł) przewyższały w 2014 r. minimum socjalne o 132,78 zł (w 2013 r. o 135,38 zł).

Od 2000 r. różnica między wysokością przeciętnej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń a zarówno minimum socjalnym⁴, jak i minimum egzystencji⁵ systematycznie zwiększała się.

Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów

Oceniając swoją sytuację zdrowotną prawie 40% rencistów i 30% emerytów określiło ją jako złą lub bardzo złą, co jest wynikiem znacznie różniącym się od opinii ogółu gospodarstw domowych (niepełna 14% wybrało te opcje odpowiedzi). Około 36,5% rencistów i 43% emerytów uważało, że ich stan zdrowia jest „taki sobie, ani dobry, ani zły”. Odsetek osób deklarujących bardzo dobry lub dobry stan zdrowia – wynoszący wśród rencistów niepełna 26% a wśród emerytów nieco ponad 29% był znacznie niższy niż w przypadku gospodarstw domowych ogółem (ponad 58%).

⁴ Patrz pkt.7 str.13.

⁵ Patrz pkt.8 str.13.

TABLICE WYNIKOWE
TABLES

Dział I. Świadczeniobiorcy

Part I. Beneficiaries

TABL. 1. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW W LATACH 2005-2014 WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS IN 2005-2014 BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2005	2004 = 100	2010	2009 = 100	2011	2010 = 100	2012	2011 = 100	2013	2012 = 100	2014	2013 = 100
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>
POLSKA <i>POLAND</i>	9 168,6	99,5	9 243,4	99,0	9 123,6	98,7	9 027,4	98,9	8 951,8	99,2	8 870,3	99,1
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych <i>Non-agricultural social security system</i>	7 524,0	100,3	7 868,8	99,5	7 796,9	99,1	7 741,7	99,3	7 706,1	99,5	7 658,7	99,4
w tym: <i>of which:</i>												
ZUS ^{a)} <i>SIF^{a)}</i>	7 184,2	100,1	7 491,4	99,4	7 414,2	99,0	7 350,7	99,1	7 307,0	99,4	7 255,6	99,3
MON <i>MND</i>	153,3	104,5	160,5	100,4	161,0	100,3	163,3	101,4	165,7	101,5	166,2	100,3
MSW <i>MI</i>	162,5	100,7	188,5	102,2	192,3	102,0	197,3	102,6	202,0	102,4	205,0	101,5
MS <i>MJ</i>	24,0	102,6	28,4	103,2	29,4	103,6	30,4	103,4	31,4	103,2	31,8	101,2
KRUS <i>ASIF</i>	1 644,6	96,3	1 374,7	96,4	1 326,6	96,5	1 285,7	96,9	1 245,7	96,9	1 211,6	97,3

a) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa. a) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MI, and the MJ not included by ministries.

TABL. 2. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{a)}
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>		W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100
POLSKA^{b)c)} <i>POLAND^{b)c)}</i>	7 255 628	99,3	4 952 664	99,8
Województwa razem^{b)} <i>Voivodships total^{b)}</i>	7 255 492	99,3	4 952 664	99,8
Dolnośląskie	596 386	99,1	416 183	99,6
Kujawsko-pomorskie	379 627	99,6	246 374	99,8
Lubelskie	348 357	99,3	227 185	100,4
Lubuskie	195 573	99,2	128 628	100,2
Łódzkie	508 197	99,0	365 758	99,0
Małopolskie	619 912	99,1	419 821	99,9
Mazowieckie	936 371	99,1	686 520	99,4
Opolskie	175 975	99,1	126 440	98,9
Podkarpackie	375 572	99,3	250 957	100,2
Podlaskie	169 488	99,4	121 893	99,7
Pomorskie	409 249	99,7	277 060	100,0
Śląskie	1 107 300	99,6	743 743	99,9
Świętokrzyskie	233 460	99,6	159 878	99,9
Warmińsko-mazurskie	245 961	99,1	159 061	99,9
Wielkopolskie	626 246	99,3	397 503	100,1
Zachodniopomorskie	327 818	99,2	225 660	99,8

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSW w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSW nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits.

c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MI, the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MI, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 3. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{a)}
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>		Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100
POLSKA^{b(c)} <i>POLAND^{b(c)}</i>	1 033 970	96,2	1 268 994	100,0
Województwa razem^{b)} <i>Voivodships total^{b)}</i>	1 033 834	96,2	1 268 994	100,0
Dolnośląskie	80 108	96,0	100 095	99,8
Kujawsko-pomorskie	63 431	98,1	69 822	100,2
Lubelskie	66 166	95,1	55 006	100,1
Lubuskie	35 249	95,2	31 696	99,8
Łódzkie	60 899	97,2	81 540	100,2
Małopolskie	91 175	94,8	108 916	99,7
Mazowieckie	106 677	96,3	143 174	99,9
Opolskie	16 173	96,3	33 362	101,2
Podkarpackie	59 609	95,4	65 006	99,5
Podlaskie	21 756	97,1	25 839	100,3
Pomorskie	57 221	96,6	74 968	100,9
Śląskie	142 112	96,8	221 445	100,3
Świętokrzyskie	30 404	96,6	43 178	100,7
Warmińsko-mazurskie	43 680	96,8	43 220	98,6
Wielkopolskie	111 906	96,0	116 837	100,0
Zachodniopomorskie	47 268	95,7	54 890	99,8

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSW w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSW nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit.

c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MI, the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MI, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 4. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW^{a)}
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS AND VOIVODSHIPS^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>		W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>			
POLSKA^{b)c)} 2013		7 307,0		4 963,9
POLAND^{b)c)} 2014		7 255,6		4 952,7
Region Centralny		1 444,6		1 052,3
Łódzkie		508,2		365,8
Mazowieckie		936,4		686,5
Region Południowy		1 727,2		1 163,6
Małopolskie		619,9		419,8
Śląskie		1 107,3		743,7
Region Wschodni		1 126,9		759,9
Lubelskie		348,4		227,2
Podkarpackie		375,6		251,0
Podlaskie		169,5		121,9
Świętokrzyskie		233,5		159,9
Region Północno-zachodni		1 149,6		751,8
Lubuskie		195,6		128,6
Wielkopolskie		626,2		397,5
Zachodniopomorskie		327,8		225,7
Region Południowo-zachodni		772,4		542,6
Dolnośląskie		596,4		416,2
Opolskie		176,0		126,4
Region Północny		1 034,8		682,5
Kujawsko-pomorskie		379,6		246,4
Pomorskie		409,2		277,1
Warmińsko-mazurskie.....		246,0		159,1

a) Przeprowadzenie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSW w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSW nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension. b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits. c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MI, the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MI, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships

TABL. 5. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW^{a)}
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>	W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>	Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>
W tys. osób <i>In thous. person</i>				
POLSKA^{b)c)} 2013	7 307,0	4 963,9	1 074,7	1 268,4
POLAND^{b)c)} 2014	7 255,6	4 952,7	1 034,0	1 269,0
Region Centralny	1 444,6	1 052,3	167,6	224,7
Region Południowy	1 727,2	1 163,6	233,3	330,4
Region Wschodni	1 126,9	759,9	177,9	189,0
Region Północno-zachodni	1 149,6	751,8	194,4	203,4
Region Południowo-zachodni	772,4	542,6	96,3	133,5
Region Północny	1 034,8	682,5	164,3	188,0
2013 = 100				
POLSKA^{b)c)}	99,3	99,8	96,2	100,0
POLAND^{b)c)}				
Region Centralny	99,1	99,3	96,6	100,0
Region Południowy	99,4	99,9	96,0	100,1
Region Wschodni	99,4	100,1	95,7	100,1
Region Północno-zachodni	99,3	100,0	95,8	99,9
Region Południowo-zachodni	99,1	99,4	96,0	100,2
Region Północny	99,5	99,9	97,2	100,2

a) Przeporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSW w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSW nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits.

c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MI, the MJ simultaneously to retirement pensions financed from the MND, the MI, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.6. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>		W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100
POLSKA <i>POLAND</i>	1 211 632^{a)b)}	97,3	951 542^{b)}	96,6
Dolnośląskie	47 324	96,1	36 497	95,3
Kujawsko-pomorskie	76 149	97,8	57 652	97,6
Lubelskie	160 358	96,9	125 671	96,7
Lubuskie	18 983	95,6	14 630	94,7
Łódzkie	101 604	97,3	84 677	96,8
Małopolskie	99 821	98,5	71 539	96,5
Mazowieckie	183 622	97,4	148 949	96,9
Opolskie	25 838	95,8	22 161	95,3
Podkarpackie	77 229	96,2	60 854	95,2
Podlaskie	87 439	97,3	72 041	96,7
Pomorskie	37 868	97,7	27 148	97,3
Śląskie	39 375	95,5	32 772	94,4
Świętokrzyskie	66 323	97,3	53 587	96,4
Warmińsko-mazurskie	44 634	97,5	33 422	96,5
Wielkopolskie	116 188	98,4	87 370	98,0
Zachodniopomorskie	27 355	96,6	21 050	95,9

a) Łącznie z 204 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ.

b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON (233 osoby), MS (135 osób), MSW (1154 osób).

a) Including 204 persons receiving GBRZ benefit.

b) Including beneficiaries from the MND (233 persons), the MJ (135 persons), the MI (1154 persons).

TABL. 7. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>		Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2013 = 100
POLSKA				
<i>POLAND</i>	215 850	99,8	44 036	101,0
Dolnośląskie	9 089	98,8	1 724	100,6
Kujawsko-pomorskie	15 702	98,0	2 790	99,5
Lubelskie	29 429	97,4	5 256	101,3
Lubuskie	3 725	98,2	622	101,0
Łódzkie	13 106	99,8	3 818	100,9
Małopolskie	24 883	103,8	3 373	103,5
Mazowieckie	27 408	99,9	7 248	100,2
Opolskie	2 861	99,0	812	99,8
Podkarpackie	13 958	99,8	2 412	101,6
Podlaskie	12 280	100,5	3 117	100,3
Pomorskie	9 055	98,3	1 663	100,5
Śląskie	5 439	102,2	1 059	100,1
Świętokrzyskie	10 327	101,4	2 409	102,6
Warmińsko-mazurskie	9 139	100,4	2 072	100,9
Wielkopolskie	24 124	99,3	4 684	101,2
Zachodniopomorskie	5 325	98,7	977	101,1

TABL. 8. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS AND VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>		W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	
	w tys. <i>in thous. persons</i>			
POLSKA 2013	1 245,7		985,5	
POLAND 2014	1 211,6 ^{a)b)}		951,5 ^{b)}	
Region Centralny	285,2		233,6	
Łódzkie	101,6		84,7	
Mazowieckie	183,6		148,9	
Region Południowy	139,2		104,3	
Małopolskie	99,8		71,5	
Śląskie	39,4		32,8	
Region Wschodni	391,3		312,2	
Lubelskie	160,4		125,7	
Podkarpackie	77,2		60,9	
Podlaskie	87,4		72,0	
Świętokrzyskie	66,3		53,6	
Region Północno-zachodni	162,5		123,1	
Lubuskie	19,0		14,6	
Wielkopolskie	116,2		87,4	
Zachodniopomorskie	27,4		21,1	
Region Południowo-zachodni	73,2		58,7	
Dolnośląskie	47,3		36,5	
Opolskie	25,8		22,2	
Region Północny	158,7		118,2	
Kujawsko-pomorskie	76,1		57,7	
Pomorskie	37,9		27,1	
Warmińsko-mazurskie	44,6		33,4	

a) Łącznie z 204 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ.

b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON (233 osoby), MS (135 osób), MSW (1154 osób).

a) Including 204 persons receiving GBRZ benefit.

b) Including beneficiaries from the MND (233 persons), the MJ (135 persons), the MI (1154 persons).

TABL. 9. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>	W tym emeryci Of which retirees	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>	Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>
W tys. osób <i>In thous. persons</i>				
POLSKA 2013	1 245,7	985,5	216,4	43,6
POLAND 2014	1 211,6^{a)b)}	951,5^{b)}	215,9	44,0
Region Centralny	285,2	233,6	40,5	11,1
Region Południowy	139,2	104,3	30,3	4,4
Region Wschodni	391,3	312,2	66,0	13,2
Region Północno-zachodni	162,5	123,1	33,2	6,3
Region Południowo-zachodni	73,2	58,7	12,0	2,5
Region Północny	158,7	118,2	33,9	6,5
2013 = 100				
POLSKA	97,3	96,6	99,8	101,0
POLAND	97,3	96,6	99,8	101,0
Region Centralny	97,4	96,8	99,8	100,9
Region Południowy	97,6	95,8	103,4	102,3
Region Wschodni	97,0	96,4	99,1	101,5
Region Północno-zachodni	97,7	97,2	99,1	101,6
Region Południowo-zachodni	96,1	95,3	99,2	100,0
Region Północny	97,7	97,2	98,8	100,0

a) Łącznie z 204 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ.

b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON (233 osoby), MS (135 osób), MSW (1154 osób).

a) Including 204 persons receiving GBRZ benefit.

b) Including beneficiaries from the MND (233 persons), the MJ (135 persons), the MI (1154 persons).

**TABL. 10. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW
Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA
SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**
*MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE
MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE
MINISTRY OF INTERIOR*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Resorty ogółem <i>Ministries total</i>	MON <i>MND</i>	MS <i>MJ</i>	MSW ^{a)} <i>MI^{a)}</i>	
<i>W osobach In persons</i>					
Emeryci i renciści ogółem	2013	399 167	165 725	31 399	202 043
<i>Retirees and pensioners in total</i>	2014	403 027	166 212	31 773	205 042
W tym emeryci		283 785	111 628	23 648	148 509
<i>Of which retirees</i>					
Renty z tytułu niezdolności do pracy		34 496	15 180	2 172	17 144
<i>Disability Pensions</i>					
Renty rodzinne		84 746	39 404	5 953	39 389
<i>Survivors pensions</i>					
2013 = 100					
Emeryci i renciści ogółem		101,0	100,3	101,2	101,5
<i>Retirees and pensioners in total</i>					
W tym emeryci		101,3	100,5	102,2	101,8
<i>Of which retirees</i>					
Renty z tytułu niezdolności do pracy		98,6	96,8	102,6	99,7
<i>Disability pensions</i>					
Renty rodzinne		100,8	101,0	97,1	101,1
<i>Survivors pensions</i>					

a) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywało 340 osób, a kwota wypłat w 2014 r. wyniosła 6 126 491 zł.

a) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pensions, to 340 persons; amount of payments in 2014 was 6 126 491 zł.

TABL. 11. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW^{a)}
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem w tys. osób <i>Retirees and pensioners in thous. persons</i>
Emeryci razem^{b)}	5 236,4
<i>Total retirees^{b)}</i>	
w tym z ZUS	4 952,7
<i>of which paid of SII</i>	
W tym :	
Okresowe emerytury kapitałowe	4,7
<i>Annuity retirement pensions</i>	
pracownicy kolejowi ^{c)}	111,6
<i>railway employees^{c)}</i>	
górnicy	206,6
<i>miners</i>	
nauczyciele	265,4
<i>teachers</i>	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	80,3
<i>self-employed persons</i>	
kombatananci	0,3
<i>combatants</i>	
Renciści z tytułu niezdolności do pracy razem^{bd)}	1 068,5
<i>Pensioners receiving disability pensions^{bd)}</i>	
w tym z ZUS	1 033,9
<i>of which paid of SII</i>	
pracownicy kolejowi ^{c)}	16,3
<i>railway employees^{c)}</i>	
górnicy	30,4
<i>miners</i>	
nauczyciele	34,0
<i>teachers</i>	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	57,9
<i>self-employed persons</i>	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane	40,3
<i>war and military invalids, repression victims</i>	
Osoby otrzymujące renty rodzinne razem^{bd)}	1 353,7
<i>Persons receiving survivors pensions total^{bd)}</i>	
w tym z ZUS	1 269,0
<i>of which paid of SII</i>	
pracownicy kolejowi ^{c)}	68,4
<i>railway employees^{c)}</i>	
górnicy	88,3
<i>mining employees</i>	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	36,5
<i>self-employed persons</i>	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane	25,1
<i>war and military invalids as well as combatants</i>	

a) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo do świadczenia rolnego, bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. b) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSW. c) Dotyczy świadczeń przyznanych w ramach „starego” systemu. d) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW i MS.

a) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' pension benefits. b) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. c) Concerns benefits under the old scheme. d) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MJ as well as the MIA with retirement pensions financed from budgets of these entities.

TABL. 12. EMERYCI I RENCIŚCI JAKO ODSETEK POPULACJI MIESZKAŃCÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU 2000 I 2014
RETIREES AND PENSIONERS BY VOIVODSHIPS IN 2000 AND 2014 (IN PERSONS AND AS PERCENT OF TOTAL POPULATION)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000		2014	
	liczba emerytów i rencistów <i>number of retirees and pensioners</i>	% populacji mieszkańców <i>% of total population</i>	liczba emerytów i rencistów <i>number of retirees and pensioners</i>	% populacji mieszkańców <i>% of total population</i>
POLSKA^{a)} POLAND^{a)}	9 412 432	24,4	8 870 286	23,1
Dolnośląskie	694 938	23,4	643 710	22,1
Kujawsko-pomorskie	476 282	22,7	455 776	21,8
Lubelskie	601 868	27,0	508 715	23,7
Lubuskie	239 366	23,4	214 556	21,0
Łódzkie	689 494	26,1	609 801	24,4
Małopolskie	816 317	25,2	719 733	21,4
Mazowieckie	1 181 427	23,3	1 119 993	21,0
Opolskie	217 972	20,1	201 813	20,2
Podkarpackie	510 864	24,0	452 801	21,3
Podlaskie	291 395	23,9	256 927	21,6
Pomorskie	443 421	20,2	447 117	19,4
Śląskie	1 140 231	23,5	1 146 675	25,0
Świętokrzyskie	336 268	25,4	299 783	23,7
Warmińsko-mazurskie	306 595	20,9	290 595	20,1
Wielkopolskie	797 799	23,7	742 434	21,4
Zachodniopomorskie	357 210	20,6	355 173	20,7

a) Łącznie z emerytami i rencistami, którzy otrzymują świadczenia MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Including retirees and pensioners receiving benefits from the MND, the MI as well as the MJ, not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.13. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^{a)} WEDŁUG PŁCI I WIEKU

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION^{a)} BY SEX AND AGE

Stan w dniu 31 XII/ As of 31 XII

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w tys. <i>in thous.</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM..... 2013	4 954	2 029	2 925
TOTAL..... 2014	4 981	2 043	2 938
54 lata i mniej <i>years and less</i>	61	54	7
55—59	146	55	91
60—64	1 216	267	949
65—69	1 372	611	761
70—74	811	396	415
75—79	688	334	354
80 lat i więcej <i>years and more</i>	687	326	361
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM..... 2013	1 056	691	365
TOTAL..... 2014	1 011	664	347
29 lat i mniej <i>years and less</i>	4	3	1
30—39	42	26	16
40—49	119	70	49
50—54	135	77	58
55—59	288	163	125
60—64	236	210	26
65 lat i więcej <i>years and more</i>	187	115	72

a) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych.

a) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefits, excluding the bridge benefits.

TAB. 14. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ KASĘ ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG PŁCI I WIEKU ^{a)}

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY SEX AND AGE ^{a)}

Stan w dniu 31 XII/ As of 31 XII

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
	w osobach <i>in persons</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM 2013	968 450	254 294	714 156
TOTAL..... 2014	937 812	247 685	690 127
55-59.....	33 485	-	33 485
60-64.....	104 311	19 211	85 100
65-69.....	148 328	44 429	103 899
70-74.....	143 111	46 629	96 482
75-79.....	162 721	50 032	112 689
80 lat i więcej <i>years and more</i>	345 856	87 384	258 472
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2013	216 034	112 473	103 561
TOTAL..... 2014	215 855	112 733	103 122
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	518	333	185
30-39.....	6 181	3 316	2 865
40-49.....	25 483	12 701	12 782
50-54.....	33 739	16 389	17 350
55-59.....	66 273	31 598	34 675
60-64.....	60 221	37 813	22 408
65 lat i więcej <i>years and more</i>	23 440	10 583	12 857

a) Bez świadczeniobiorców MON, MSW i MS.

a) Not included beneficiaries from the MND, the MI and the MJ.

TAB. 15. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY^{a)} I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID^{a)} FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE BY SEX AND AGE

Stan w dniu 31 XII/ As of 31 XII

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
	w osobach <i>in persons</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM 2013	112 501	112 346	155
TOTAL..... 2014	110 826	110 678	148
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	1 162	1162	-
40-44.....	7 021	7 017	4
45-49.....	9 149	9 130	19
50-54.....	11 863	11 823	40
55-59.....	16 260	16 247	13
60-64.....	19 802	19 789	13
65-69.....	19 270	19 246	24
70-74.....	10 494	10 484	10
75-79.....	5 623	5 614	9
80 lat i więcej <i>years and more</i>	10 182	10 166	16
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2013	15 285	15 263	22
TOTAL..... 2014	14 536	14 514	22
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	43	43	-
30-39.....	323	315	8
40-49.....	907	905	2
50-54.....	747	742	5
55-59.....	1 378	1 375	3
60-64.....	1 798	1 798	-
65 lat i więcej <i>years and more</i>	9 340	9 336	4

a) Liczba obejmuje także świadczeniobiorców mających ustalone świadczenie emerytalne, ale nie pobierających go ze względu na pobieranie uposażenia 12-miesięcznego.

a) The number also consists of beneficiaries, who have retirement pension fixed, but who do not collect it due to taking 12 months salary.

TAB. 16. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE MINISTRY OF JUSTICE BY SEX AND AGE

Stan w dniu 31 XII/ *As of 31 XII*

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
	w osobach <i>in persons</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM..... 2013	23 345	19 958	3 387
TOTAL..... 2014	23 703	20 245	3 458
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	138	130	8
40-44.....	1 004	940	64
45-49.....	3 018	2 836	182
50-54.....	4 050	3 646	404
55-59.....	4 100	3 472	628
60-64.....	3 680	2 919	761
65-69.....	3 275	2 756	519
70-74.....	1 841	1 519	322
75 lat i więcej <i>years and more</i>	2 597	2 027	570
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM 2013	2 144	1 750	394
TOTAL..... 2014	2 197	1 793	404
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	6	6	-
30-39.....	89	73	16
40-49.....	386	350	36
50-54.....	303	265	38
55-59.....	319	265	54
60-64.....	351	271	80
65 lat i więcej <i>years and more</i>	743	563	180

TAB. 17. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU

PERSONS RECEIVING RETERIMENT AND DISABILITY PENSIONS PAID FROM THE MINISTRY OF INTERIOR BY SEX AND AGE

Stan w dniu 31 XII/ *As of 31 XII*

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
	w osobach <i>in persons</i>		
EMERYCI <i>RETIREEES</i>			
OGÓLEM..... 2013	146 864	132 182	14 682
TOTAL..... 2014	148 799	133 999	14 800
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	1 287	1 253	34
40-44.....	8 371	8 110	261
45-49.....	18 236	17 670	566
50-54.....	23 677	22 355	1 322
55-59.....	26 297	23 277	3 020
60-64.....	24 100	20 592	3 508
65-69.....	20 511	18 303	2 208
70-74.....	9 718	8 506	1 212
75-79.....	8 089	6 674	1 415
80 lat i więcej <i>years and more</i>	8 513	7 259	1 254
RENCIŚCI <i>PENSIONERS</i>			
OGÓLEM..... 2013	17 211	14 120	3 091
TOTAL..... 2014	17 083	14 039	3 044
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	54	51	3
30-39.....	522	475	47
40-49.....	2 386	2 268	118
50-54.....	1 788	1 662	126
55-59.....	2 255	1 958	297
60-64.....	2 395	1 893	502
65 lat i więcej <i>years and more</i>	7 683	5 732	1 951

Dział II. Emerytury, renty i świadczenia pozaubezpieczeniowe

Part II. Retirement and other pensions, non-insurance benefits

TABL. 18. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} W LATACH 2005-2014 WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS IN 2005-2014 BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2005	2004 = 100	2010	2009 = 100	2011	2010 = 100	2012	2011 = 100	2013	2012 = 100	2014	2013 = 100
	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>
POLSKA <i>POLAND</i>	120 666	102,2	170 879	105,5	177 304	103,8	185 442	104,6	194 430,0	104,8	199 638	102,7
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych <i>Non-agricultural social security system</i>	105 704	102,9	155 131	106,0	161 603	104,2	169 171	104,7	177 665	105,0	182 994	103,0
w tym: <i>of which:</i>												
ZUS ^{a)} <i>SII^{a)}</i>	97 179,9 ^{c)}	102,9	142 840,8	105,9	148 511,1	104,0	155 233,7	104,5	162 699,2	104,8	167 424,2	102,9
MON <i>MND</i>	4 006,1 ^{c)}	102,3	5 288,0	106,0	5 526,4	104,5	5 799,9	104,9	6 145,1	106,0	6 332,3	103,0
MSW <i>MI</i>	3 919,2 ^{c)}	102,7	6 047,5	107,0	6 515,1	107,7	7 003,9	107,5	7 585,8	108,3	7 953,1	104,8
MS <i>MJ</i>	598,6	103,3	954,8	111,0	1050,2	110,0	1 133,1	107,9	1 234,6	109,0	1 284,0	104,0
KRUS <i>ASIF</i>	14 962	97,7	15 748	101,0	15 701	99,7	16 271,0	103,6	16 765,1	103,0	16 644	99,3

a) Patrz uwagi ogólne, pkt.5, str. 15.

b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty

a) See general notes, point 5, p.15.

b) Including accident pensions financed from SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions paid from the MND, the MI, and the MJ not included by ministries.

c) Including one-off payment for persons receiving retirement and other pensions in the amount not higher than the lowest retirement or other pension.

TABL. 19. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem <i>Retirement and other pensions in total</i>		W tym emerytury <i>Of which retirement pensions</i>	
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100
POLSKA ^{b)c)d)}	167 424 215,7	102,9	121 426 095,2	103,5
POLAND ^{b) c)d)}				
Województwa razem^{e)}	167 422 474,7	102,9	121 426 095,2	103,5
<i>Voivodships total^{e)}</i>				
Dolnośląskie	13 912 682,1	102,6	10 145 410,2	103,2
Kujawsko-pomorskie	8 054 018,6	103,0	5 650 378,6	103,2
Lubelskie	7 188 132,5	103,3	5 056 875,7	104,4
Lubuskie	4 106 293,0	102,7	2 873 161,5	103,5
Łódzkie.....	10 913 716,0	102,4	8 347 848,6	102,6
Małopolskie	14 008 240,0	103,0	10 017 435,7	103,8
Mazowieckie	22 379 960,5	103,1	17 544 712,6	103,5
Opolskie	3 986 699,0	102,4	2 999 688,2	102,5
Podkarpackie	7 483 347,6	103,0	5 382 738,0	103,8
Podlaskie	3 546 441,5	103,0	2 686 206,2	103,4
Pomorskie	9 332 516,6	102,9	6 703 383,7	103,4
Śląskie	31 437 159,7	103,0	22 102 933,7	103,5
Świętokrzyskie	4 853 580,2	103,0	3 548 204,6	103,5
Warmińsko-mazurskie	5 118 301,0	102,9	3 571 284,8	103,5
Wielkopolskie	13 799 374,3	103,0	9 463 048,6	103,7
Zachodniopomorskie	7 302 012,1	102,7	5 332 784,5	103,2

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, s. 15.

b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z kwotą okresowej emerytury kapitałowej ze środków zgromadzonych w OFE. e) Przymiarowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point. 5 p. 15.

b) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits.

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MI, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) including annuity retirement pension from the means gathered in the Open Pension Fund. e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension

TABL. 20. RENTY BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GROSS^{a)} PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>		Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>	
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100
POLSKA^{b)c)} POLAND^{b)c)}	19 062 114,7	99,4	26 936 005,8	103,0
Województwa razem^{d)} Voivodships total^{d)}	19 060 373,7	99,4	26 936 005,8	103,0
Dolnośląskie	1 593 226,0	98,6	2 174 045,9	102,8
Kujawsko-pomorskie	1 044 548,6	102,2	1 359 091,4	103,2
Lubelskie	1 122 390,7	98,5	1 008 866,1	103,3
Lubuskie	623 600,4	98,5	609 531,1	103,1
Łódzkie	976 973,3	100,2	1 588 894,1	102,8
Małopolskie	1 739 734,5	98,5	2 251 069,8	102,9
Mazowieckie	1 858 439,4	99,3	2 976 808,5	103,0
Opolskie	299 559,1	98,9	687 451,7	103,4
Podkarpackie	920 209,6	98,5	1 180 400,0	103,1
Podlaskie	377 601,3	100,2	482 634,0	103,3
Pomorskie	1 059 892,5	99,3	1 569 240,4	103,1
Śląskie	3 386 229,2	99,5	5 947 996,8	103,0
Świętokrzyskie	497 354,9	99,6	808 020,7	102,8
Warmińsko-mazurskie	736 087,6	99,8	810 928,6	103,3
Wielkopolskie	1 971 778,7	99,8	2 364 547,0	103,0
Zachodniopomorskie	852 747,9	98,7	1 116 479,7	103,1

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, s. 15.

b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit.

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MI, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships

d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

**TABL. 21. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA
SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)c)}
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL
SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)c)}**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} <i>Retirement and other pensions in total^{d)e)}</i>		W tym emerytury <i>Of which retirement pensions</i>	
	w tys. zł <i>in thous.</i>	2013 = 100	w tys. zł <i>in thous.</i>	2013 = 100
POLSKA	16 643 923,4	99,3	13 433 461,7^{f)}	98,4
<i>POLAND</i>				
Dolnośląskie	707 538,7	97,6	573 179,7	96,7
Kujawsko-pomorskie	1 051 561,5	99,9	813 335,2	99,5
Lubelskie	2 193 242,4	99,0	1 761 871,4	98,6
Lubuskie	293 255,7	97,6	238 953,7	96,7
Łódzkie	1 380 644,3	99,4	1 165 019,7	98,7
Małopolskie	1 326 512,5	100,6	992 718,7	98,5
Mazowieckie	2 438 877,3	99,6	2 016 786,1	99,0
Opolskie	375 289,6	97,7	328 049,9	97,2
Podkarpackie	1 033 608,2	98,3	835 694,4	97,3
Podlaskie	1 167 030,0	99,6	975 541,0	98,9
Pomorskie	522 801,9	99,8	390 457,5	99,1
Śląskie	653 824,7	96,7	574 855,7	95,7
Świętokrzyskie	889 872,2	99,4	734 403,2	98,4
Warmińsko-mazurskie	616 978,7	99,5	476 302,3	98,6
Wielkopolskie	1 582 303,2	100,4	1 226 798,7	99,7
Zachodniopomorskie	402 392,8	98,3	321 304,8	97,5

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 2 i 5, str. 14, 15.

b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313).

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych.

d) Łącznie z GBRZ-tami w kwocie 1 184,1 tys. zł.

e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny w kwocie 125,1 tys. zł.

f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z: MON (1 397,8 tys. zł), MS (637,5 tys. zł), MSW (6 154,4 tys. zł).

a) See general notes, point 2 and 5, p.14, 15.

b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including paying on the basis of Art. 2, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social insurance for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including amount of 1 184,1 thous. zł GBRZ benefits.

e) Including amount of 125,1 thous. zł cash benefits for blind civil victims of warfare.

f) Including agricultural benefits paid from: the MND (1 397,8 thous. zł), the MI (6 154,4 thous. zł), and the MJ (637,5 thous. zł).

TABL. 22. RENTY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)}
GROSS^{a)} PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>		Renty rodzinne ^{c)} <i>Survivors pensions^{c)}</i>	
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100
POLSKA	2 558 670,4	102,8	650 482,1	103,3
<i>POLAND</i>				
Dolnośląskie	109 042,9	101,5	25 230,7	101,1
Kujawsko-pomorskie	192 405,7	101,1	45 789,5	102,5
Lubelskie	350 992,1	100,3	80 340,6	103,5
Lubuskie	44 858,2	101,6	9 411,9	102,2
Łódzkie	156 576,3	103,1	59 016,0	102,9
Małopolskie	286 978,3	107,3	46 682,9	105,7
Mazowieckie	318 860,2	102,7	102 972,0	103,1
Opolskie	35 044,7	101,6	12 166,4	102,7
Podkarpackie	163 582,2	102,9	34 301,0	104,1
Podlaskie	144 869,3	103,5	46 589,2	103,2
Pomorskie	107 043,1	101,8	25 284,2	102,8
Śląskie	63 863,5	105,4	14 582,1	102,5
Świętokrzyskie	121 214,5	104,9	34 246,5	104,4
Warmińsko-mazurskie	109 490,2	102,8	31 186,2	103,7
Wielkopolskie	289 547,5	102,7	65 906,7	103,2
Zachodniopomorskie	64 301,7	101,4	16 776,2	102,0

a) Patrz uwagi ogólne, pkt 2 i 5, str. 14, 15.

b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313).

c) Łącznie z rentami socjalnymi w kwocie 92 939,1 tys. zł.

a) See general notes, point 2 and 5, p. 14, 15.

b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including social pensions in the amount of 92 939,1 thous. zł.

TABL. 23. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Resorty ogółem <i>Ministries total</i>	MON MND	MS MJ	MSW ^{b)c)} MI ^{b)c)}
<i>w zł in zł</i>				
Emerytury i renty ogółem..... 2013	14 965 397 719	6 145 066 048	1 234 552 806	7 585 778 865
<i>Retirement and other pensions in total.....</i> 2014	15 569 373 137	6 332 274 143	1 283 985 682	7 953 113 312
W tym emerytury..... <i>Of which retirement pensions</i>	11 622 713 119	4 464 847 242	1 021 748 153	6 136 117 724
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>	1 214 872 637	565 914 093	70 316 548	578 641 996
Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>	2 731 787 381	1 301 512 808	191 920 981	1 238 353 592
2013 = 100				
Emerytury i renty ogółem..... <i>Retirement and other pensions in total</i>	104,0	103,0	104,0	104,8
W tym emerytury..... <i>Of which retirement pensions</i>	104,6	103,5	105,1	105,4
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>	100,7	98,6	103,3	102,6
Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>	103,1	103,4	98,8	103,4

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, s. 15.

b) Kwoty świadczeń z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych.

c) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywało w 2014 r. 340 osób na kwotę 6 126 491 zł.

a) See general notes, point 5, p.15.

b) Including nursing supplement and supplement for double orphans.

c) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pension, to 340 persons; amount of payments in 2014 was 6 126 491 zł

**TABL. 24. LICZBA EMERYTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^{a)}
WEDŁUG WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W LATACH 2000-2011^{b)}**
*NUMBER OF RETIREES FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION^{a)} BY
BENEFIT AMOUNT IN 2000-2011^{b)}*

Wysokość świadczeń brutto w zł <i>Gross benefit amount in zł</i>	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>							
OGÓŁEM TOTAL	3 365,7	3 913,1	4 344,2	4 509,5	4 670,8	4 952,5	5 000,5	4 979,1
do 500,00	202,0	11,7	13,0	13,8	8,2	4,9	3,7	3,2
500,01 – 600	263,4	179,0	208,3	198,4	10,8	24,8	22,4	20,3
600,01 – 700	396,3	144,8	143,4	130,8	228,9	170,9	24,0	28,9
700,01 – 800	471,8	319,5	330,2	316,8	219,5	104,0	205,8	176,3
800,01 – 1000	823,9	797,5	748,0	741,6	575,1	524,9	426,5	363,0
1000,01 – 1200	515,0	785,2	816,7	849,9	808,0	728,0	631,4	545,6
1200,01 – 1400	270,1	567,8	658,6	699,7	774,3	798,3	758,0	694,2
1400,01 – 1600	140,5	363,9	452,5	489,5	599,6	678,6	692,8	680,0
1600,01 – 1800	94,2	219,3	291,6	322,2	420,4	520,0	561,3	578,0
1800,01 – 2000	84,1	140,9	186,4	202,9	281,6	376,4	425,9	457,4
2000,01 – 2200	59,6	101,8	123,8	135,3	186,9	260,3	309,8	344,2
2200,01 – 2400	31,3	86,0	93,9	103,7	124,4	173,7	216,7	248,4
2400,01 – 2600	10,2	74,3	82,5	88,2	97,7	127,1	153,0	177,1
2600,01 i więcej	3,3	121,4	195,3	216,7	335,4	460,6	569,2	662,5

a) Bez byłych żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 – Urzędu Ochrony Państwa), Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej.

b) W 2000 r. - stan z czerwca, w 2005 r. - stan z kwietnia, w pozostałych latach - stan z marca.

a) Excluding former professional soldiers as well as functionaries of the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (till 28 VI 2002 – Office of State Protection), Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff.

b) In 2000 - as of June, in 2005 - as of April, besides – as of March.

TABL. 25. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^a WEDUG PŁCI ORAZ WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W MARCU 2014 R
NUMBER OF RETIREES AND OTHER PENSIONERS FROM THE SOCIALINSURANCE INSTITUTION^a BY SEX AND BENEFIT AMOUNT IN MARCH OF 2014

Wysokość świadczeń brutto w zł <i>Gross benefit amount in zł</i>	Emeryci ^b <i>Retirees^b</i>			Otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Receiving disability pensions</i>			Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % in %	kobiety w tys. <i>women in thous.</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % in %	kobiety w tys. <i>women in thous.</i>	w tys. <i>in thous</i>	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	4944,2	100,0	2936,8	1047,8	100,0	362,6	1269,9	100,0
do 500 ,00	3,6	0,0	3,4	-	-	-	-	-
500,01 – 700,00	38,0	0,8	35,8	112,2	10,7	61,6	-	-
700,01 – 900,00	181,2	3,7	162,8	208,0	19,8	90,3	95,2	7,5
900,01 – 1000,00	89,1	1,8	78,6	81,2	7,7	28,5	38,8	3,1
1000,01 – 1200,00	397,7	8,1	337,1	174,2	16,6	57,6	136,9	10,8
1200,01 – 1400,00	505,2	10,3	419,0	103,4	9,9	24,6	159,8	12,6
1400,01 – 1600,00	603,5	12,2	470,4	70,9	6,8	14,2	173,2	13,7
1600,01 – 1800,00	595,5	12,1	411,2	50,6	4,8	9,9	165,8	13,1
1800,01 – 2000,00	524,2	10,6	303,5	36,5	3,5	8,7	148,3	11,7
2000,01 – 2200,00	433,8	8,8	209,4	28,0	2,6	7,8	93,4	7,3
2200,01 – 2400,00	341,7	6,9	143,3	23,3	2,2	7,4	65,4	5,1
2400,01 – 2600,00	258,8	5,2	97,9	23,5	2,3	9,7	46,5	3,7
2600,01 – 2800,00	191,7	3,9	66,9	21,5	2,1	9,1	35,2	2,8
2800,01 – 3000,00	144,0	3,0	47,5	18,7	1,8	7,5	30,5	2,4
3000,01 – 3200,00	113,1	2,3	35,0	17,5	1,6	6,8	24,5	1,9
3200,01 – 3400,00	95,6	1,9	26,1	14,2	1,4	5,9	18,8	1,5
3400,01 – 3600,00	81,4	1,6	20,6	12,1	1,1	4,3	15,0	1,2
3600,01 – 3800,00	71,4	1,4	16,9	8,9	0,9	2,6	10,2	0,8
3800,01 – 4000,00	62,4	1,2	13,2	6,6	0,6	1,8	5,4	0,4
4000,01 i więcej	212,3	4,2	38,2	36,5	3,6	4,3	7,0	0,4

a) Bez osób posiadających prawo do świadczenia rolniczego

b) Łącznie z okresowymi emeryturami kapitałowymi finansowanymi z FUS, bez emerytur pomostowych

a) *Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefits*

b) *Including an amount of periodic pensions financed from the Social Insurance Fund (FUS), excluding the bridge benefits*

TABL. 26. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} W LATACH 2005-2014 WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION IN 2005-2014 BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2005	2004=100	2010	2009=100	2011	2010=100	2012	2011=100	2013	2012=100	2014	2013=100
	<i>w zł</i> <i>in zł</i>	<i>w %</i> <i>in %</i>	<i>w zł</i> <i>in zł</i>	<i>w %</i> <i>in %</i>	<i>w zł</i> <i>in zł</i>	<i>w %</i> <i>in %</i>	<i>w zł</i> <i>in zł</i>	<i>w %</i> <i>in %</i>	<i>w zł</i> <i>in zł</i>	<i>w %</i> <i>in %</i>	<i>w zł</i> <i>in zł</i>	<i>w %</i> <i>in %</i>
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych <i>Non-agricultural social security system</i>	1 170,74	102,6	1 642,90	106,5	1 727,25	105,1	1 820,99	105,4	1 921,25	105,5	1 991,14	103,6
<i>w tym: of which:</i>												
ZUS ^{a)} <i>SIF^{a)}</i>	1 127,23 ^{e)}	102,8	1 588,95	106,5	1 669,22	105,1	1 759,85	105,4	1 855,52	105,4	1 922,92	103,6
MON..... <i>MND</i>	2 177,90 ^{e)}	97,9	2 745,24	105,6	2 860,44	104,2	2 959,79	103,5	3 090,00	104,4	3 174,79	102,7
MSW..... <i>MI</i>	2 009,61 ^{e)}	101,9	2 673,74	104,6	2 823,13	105,6	2 958,44	104,8	3 128,78	105,8	3 232,32	103,3
MS..... <i>MJ</i>	2 080,67	101,1	2 802,12	107,5	2 973,64	106,1	3 103,34	104,4	3 276,54	105,6	3 367,61	102,8
KRUS <i>ASIF</i>	758,11	101,5	954,68	104,8	986,24	103,3	1 054,61	106,9	1 121,52	106,3	1 144,73	102,1

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MI, and the MJ not included by ministries.

c) Including one-off payment for persons receiving retirement and other pensions in the amount not higher than the lowest retirement or other pension.

TABL. 27. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem <i>Retirement and other pensions in total</i>		W tym emerytury <i>of which retirement pensions</i>	
	w zł <i>in zł</i>	2013 = 100	w zł <i>in zł</i>	2013 = 100
POLSKA^{b)c)d)}	1 922,92	103,6	2 043,11	103,7
POLAND^{b)c)d)}				
Województwa ogółem^{e)}	1 922,94	103,6	2 043,11	103,7
<i>Voivodships total^{e)}</i>				
Dolnośląskie	1 944,03	103,5	2 031,44	103,7
Kujawsko-pomorskie	1 767,97	103,4	1 911,18	103,3
Lubelskie	1 719,53	104,0	1 854,91	104,0
Lubuskie	1 749,68	103,5	1 861,41	103,4
Łódzkie	1 789,61	103,4	1 901,95	103,6
Małopolskie	1 883,10	103,9	1 988,44	103,9
Mazowieckie	1 991,73	104,0	2 129,67	104,1
Opolskie	1 887,91	103,3	1 977,01	103,6
Podkarpackie	1 660,43	103,7	1 787,40	103,6
Podlaskie	1 743,70	103,6	1 836,46	103,7
Pomorskie	1 900,33	103,2	2 016,22	103,4
Śląskie	2 365,90	103,4	2 476,54	103,6
Świętokrzyskie	1 732,48	103,4	1 849,43	103,7
Warmińsko-mazurskie	1 734,11	103,9	1 871,03	103,6
Wielkopolskie	1 836,25	103,7	1 983,85	103,6
Zachodniopomorskie	1 856,22	103,5	1 969,33	103,4

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z okresową emeryturą kapitałową e) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits.

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pension from the MND, the MI, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) Including temporary capital retirement pension from the means gathered in the OPF e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL. 28. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>		Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>	
	w zł <i>in zł</i>	2013 = 100	w zł <i>in zł</i>	2013 = 100
POLSKA OGÓŁEM^{b)c)}	1 536,32	103,3	1 768,86	103,0
POLAND IN TOTAL^{b)c)}				
Województwa ogółem^{d)}	1 536,38	103,3	1 768,86	103,0
Voivodships total^{d)}				
Dolnośląskie	1 657,38	102,8	1 809,99	103,0
Kujawsko-pomorskie	1 372,28	104,1	1 622,11	102,9
Lubelskie	1 413,61	103,5	1 528,39	103,2
Lubuskie	1 474,26	103,4	1 602,55	103,3
Łódzkie	1 336,87	103,1	1 623,84	102,7
Małopolskie	1 590,10	103,8	1 722,34	103,2
Mazowieckie	1 451,77	103,1	1 732,63	103,1
Opolskie	1 543,55	102,8	1 717,14	102,2
Podkarpackie	1 286,46	103,2	1 513,21	103,7
Podlaskie	1 446,32	103,2	1 556,51	103,0
Pomorskie	1 543,55	102,9	1 744,36	102,2
Śląskie	1 985,66	102,8	2 238,33	102,8
Świętokrzyskie	1 363,19	103,1	1 559,46	102,1
Warmińsko-mazurskie	1 404,31	103,1	1 563,57	104,8
Wielkopolskie	1 468,34	104,0	1 686,49	103,0
Zachodniopomorskie	1 503,41	103,1	1 695,00	103,2

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit.

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pension from the MND, the MI, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension.

TABL. 29. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW^{b)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS AND VOIVODSHIPS^{b)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto <i>Average monthly gross retirement and other pension</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>
	w zł in zł	
POLSKA^{c)d)} 2013	1 855,52	1 970,39
POLAND^{c)d)} 2014	1 922,92	2 043,11
Region Centralny	1 920,62	2 050,52
Łódzkie	1 789,61	1 901,95
Mazowieckie	1 991,73	2 129,67
Region Południowy	2 192,62	2 300,43
Małopolskie	1 883,10	1 988,44
Śląskie	2 365,90	2 476,54
Region Wschodni	1 706,15	1 828,50
Lubelskie	1 719,53	1 854,91
Podkarpackie	1 660,43	1 787,40
Podlaskie	1 743,70	1 836,46
Świętokrzyskie	1 732,48	1 849,43
Region Północno-zachodni	1 827,22	1 958,54
Lubuskie	1 749,68	1 861,41
Wielkopolskie	1 836,25	1 983,85
Zachodniopomorskie	1 856,22	1 969,33
Region Południowo-zachodni	1 931,24	2 018,76
Dolnośląskie	1 944,03	2 031,44
Opolskie	1 887,91	1 977,01
Region Północny	1 812,27	1 944,46
Kujawsko-pomorskie	1 767,97	1 911,18
Pomorskie	1 900,33	2 016,22
Warmińsko-mazurskie	1 734,11	1 871,03

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5 str. 15. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. a) See general notes, point 5. p. 15. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement or other pension, c) Excluding retirement and other pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MI, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 30. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW^{b)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS^{b)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem <i>Retirement and other pensions in total</i>	W tym emerytury <i>Of which retirement pensions</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>	Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>
W zł <i>In zł</i>				
POLSKA^{c)d)} 2013	1 855,52	1 970,39	1 487,65	1 717,68
POLAND^{c)d)} 2014	1 922,92	2 043,11	1 536,32	1 768,86
Region Centralny	1 920,62	2 050,52	1 410,01	1 693,15
Region Południowy	2 192,62	2 300,43	1 831,06	2 068,21
Region Wschodni	1 706,15	1 828,50	1 366,40	1 534,12
Region Północno-zachodni	1 827,22	1 958,54	1 477,93	1 675,72
Region Południowo-zachodni	1 931,24	2 018,76	1 638,25	1 786,78
Region Północny	1 812,27	1 944,46	1 440,44	1 657,39
2013 = 100				
POLSKA^{c)d)}	103,6	103,7	103,3	103,0
POLAND^{c)d)}				
Region Centralny	103,8	104,0	103,1	103,0
Region Południowy	103,6	103,7	103,3	102,9
Region Wschodni	103,7	103,7	103,3	103,1
Region Północno-zachodni	103,6	103,5	103,7	103,1
Region Południowo-zachodni	103,5	103,7	102,8	102,8
Region Północny	103,5	103,4	103,3	103,0

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Przeprowadzenie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement and other pensions. c) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teachers' compension benefits. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MI, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MI, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 31. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)c)}

Wyszczególnienie Specification	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} Retirement and other pensions in total ^{d)e)}		W tym emerytury Of which retirement pensions	
	w zł in zł	2013 = 100	w zł in zł	2013 = 100
POLSKA POLAND	1 144,73	102,1	1 176,46	102,0
Dolnośląskie	1 245,91	101,5	1 308,74	101,5
Kujawsko-pomorskie	1 150,77	102,2	1 175,64	101,9
Lubelskie	1 139,76	102,1	1 168,31	102,0
Lubuskie	1 287,36	102,1	1 361,09	102,0
Łódzkie	1 132,37	102,1	1 146,53	102,0
Małopolskie	1 107,41	102,1	1 156,38	102,1
Mazowieckie	1 106,84	102,2	1 128,34	102,2
Opolskie	1 210,39	102,0	1 233,59	101,9
Podkarpackie	1 115,31	102,2	1 144,40	102,1
Podlaskie	1 112,23	102,4	1 128,46	102,3
Pomorskie	1 150,49	102,2	1 198,55	101,8
Śląskie	1 383,76	101,2	1 461,76	101,4
Świętokrzyskie	1 118,10	102,1	1 142,07	102,1
Warmińsko-mazurskie	1 151,92	102,1	1 187,60	102,1
Wielkopolskie	1 134,87	102,1	1 170,12	101,8
Zachodniopomorskie	1 225,84	101,8	1 271,99	101,7

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 2 i 5, str. 14, 15.

b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313.

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nie przekazywanych. d) Łącznie z GBRZ-tami.

e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny.

f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z MON, MS, MSW.

a) See general notes, point 2 and 5, p. 14, 15.

b) Including payment pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including paying on the basis of Art.25, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including GBRZ benefit.

e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare.

f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MI.

TABL. 32. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{b)(c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS^{b)(c)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>		Renty rodzinne ^{d)} <i>Survivors pensions^{d)}</i>	
	w zł <i>in zł</i>	2013 = 100	w zł <i>in zł</i>	2013 = 100
POLSKA	987,83	103,1	1 230,97	102,2
<i>POLAND</i>				
Dolnośląskie	999,77	102,8	1 219,58	100,5
Kujawsko-pomorskie	1 021,13	103,2	1 367,67	103,0
Lubelskie	993,90	102,9	1 273,79	102,2
Lubuskie	1 003,54	103,4	1 260,97	101,2
Łódzkie	995,58	103,3	1 288,11	101,9
Małopolskie	961,09	103,4	1 153,35	102,1
Mazowieckie	969,49	102,9	1 183,91	102,8
Opolskie	1 020,76	102,7	1 248,60	102,9
Podkarpackie	976,63	103,1	1 185,08	102,4
Podlaskie	983,10	103,0	1 245,57	102,9
Pomorskie	985,12	103,5	1 267,00	102,2
Śląskie	978,48	103,1	1 147,47	102,4
Świętokrzyskie	978,14	103,4	1 184,67	101,7
Warmińsko-mazurskie	998,38	102,5	1 254,27	102,8
Wielkopolskie	1 000,21	103,5	1 172,55	102,0
Zachodniopomorskie	1 006,29	102,7	1 430,93	100,8

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313.

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25 ust 4 w związku z art.25 ust 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nie przekazywanych.

d) Łącznie z rentami socjalnymi.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Including payment pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including paying on the basis of Art.25 , paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including social pensions.

TABL. 33. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW^{b)c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS AND VOIVODSHIPS^{b)c)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} <i>Retirement and other pensions in total^{d)e)}</i>	W tym emerytury <i>Of which retirement pensions</i>
	w zł in zł	
POLSKA 2013	1 121,52	1 153,87 ^{f)}
POLAND 2014	1 144,73	1 176,46^{f)}
Region Centralny	1 115,93	1 134,94
Łódzkie	1 132,37	1 146,53
Mazowieckie	1 106,84	1 128,34
Region Południowy	1 185,58	1 152,32
Małopolskie	1 107,41	1 156,38
Śląskie	1 383,76	1 461,76
Region Wschodni	1 125,12	1 149,95
Lubelskie	1 139,76	1 168,31
Podkarpackie	1 115,31	1 144,40
Podlaskie	1 112,23	1 128,46
Świętokrzyskie	1 118,10	1 142,07
Region Północno-zachodni	1 167,99	1 210,25
Lubuskie	1 287,36	1 361,09
Wielkopolskie	1 134,87	1 170,12
Zachodniopomorskie	1 225,84	1 271,99
Region Południowo-zachodni	1 233,37	1 280,34
Dolnośląskie	1 245,91	1 308,74
Opolskie	1 210,39	1 233,59
Region Północny	1 151,03	1 184,28
Kujawsko-pomorskie	1 150,77	1 175,64
Pomorskie	1 150,49	1 198,55
Warmińsko-mazurskie	1 151,92	1 187,60

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313 c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25, ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSW.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art. 25, paragraph 4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MI benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MI.

TABL. 34. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW^{b)c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS^{b)c)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} <i>retirement and other pensions in total^{d)e)}</i>	W tym emerytury <i>Of which retirement pensions</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>	Renty rodzinne ^{f)} <i>Survivors pensions^{f)}</i>
	W zł In zł			
POLSKA 2013	1 121,52	1 153,87 ^{g)}	958,23	1 203,94
POLAND 2014	1 144,73	1 176,46	987,83	1 230,97
Region Centralny	1 115,93	1 134,94	977,93	1 219,86
Region Południowy	1 185,58	1 252,32	964,21	1 151,94
Region Wschodni	1 125,12	1 149,95	985,77	1 234,64
Region Północno-zachodni	1 167,99	1 210,25	1 001,56	1 221,48
Region Południowo-zachodni	1 233,37	1 280,34	1 004,79	1 228,87
Region Północny	1 151,03	1 184,28	1 005,38	1 306,00
	2013 = 100			
POLSKA	102,1	102,0	103,1	102,2
POLAND				
Region Centralny	102,2	102,1	103,0	102,5
Region Południowy	101,7	101,7	103,3	102,2
Region Wschodni	102,2	102,1	103,0	102,3
Region Północno-zachodni	102,0	101,7	103,3	101,7
Region Południowo-zachodni	101,7	101,7	102,8	101,3
Region Północny	102,2	102,0	103,1	102,7

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313 c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust.4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z rentami socjalnymi. g) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSW.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) Including payment retirement and other pensions of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art. 2, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted. d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including social pensions. g) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MI.

TABL. 36. ŚWIADCZENIA POZAUBEZPIECZENIOWE Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, Z MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI, Z MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
NON-INSURANCE BENEFITS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, FROM THE MINISTRY OF JUSTICE, FROM THE MINISTRY OF INTERIOR

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	MON <i>MND</i>		MS <i>MJ</i>		MSW <i>MI</i>	
		2013 = 100		2013 = 100		2013 = 100
<i>Liczba świadczeń Number of benefits</i>						
Ryczałty energetyczne	111 592	96,0	9 155	93,9	57 726	92,4
<i>Energy-supply allowance for combatants</i>						
Dodatki kombatanckie	41 771	89,6	3 303	90,2	19 955	89,2
<i>Supplements for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego	-	X	-	X	-	X
<i>Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników	739	90,0	385	95,8	2 001	91,2
<i>Cash benefits for soldiers-miners</i>						
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych	15 775	94,6	3 234	92,5	22 798	92,9
<i>Cash benefits for deported persons</i>						
Dodatki kompensacyjne	107 661	93,3	8 481	93,7	54 429	92,2
<i>Compensation supplements</i>						
<i>Kwota wypłat Benefits in total</i>						
Ryczałty energetyczne	18 033 584	94,2	1 517 075	94,5	9 555 833	93,2
<i>Energy-supply allowance for combatants</i>						
Dodatki kombatanckie	8 618 969	91,4	681 018	92,0	4 101 756	91,1
<i>Supplements for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego	-	X	-	X	-	X
<i>Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników	141 219	92,2	66 892	96,9	360 984	93,4
<i>Cash benefits for soldiers-miners</i>						
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych	2 793 473	96,3	600 976	93,8	4 180 877	94,5
<i>Cash benefits for deported persons</i>						
Dodatki kompensacyjne	3 339 810	95,2	262 288	95,4	1 681 247	94,1
<i>Compensation supplements</i>						

TABL. 37. ŚWIADCZENIA Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA ^{a)}
BENEFITS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION FROM 75313 ALLOCATION IN STATE BUDGET ^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Kwota wypłat <i>Benefits in total</i>	
		2013 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100
Ryczałty energetyczne..... <i>Energy-supply allowance for combatants</i>	3 014 964	92,7	499 958	93,5
Dodatki kombatanckie..... <i>Supplements for combatants</i>	1 081 680	90,8	222 726	92,6
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego..... <i>Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants</i>	6 764	95,1	4 233	96,1
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników..... <i>Cash benefits for soldiers-miners</i>	249 804	91,9	44 556	93,7
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych..... <i>Cash benefits for deported persons</i>	924 660	91,3	167 608	92,7
Dodatki kompensacyjne..... <i>Compensation supplements</i>	2 598 648	92,3	80 406	94,1

a) Łącznie z wypłatami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

a) Including payments realized on the basis of international agreements

TABL. 38. ŚWIADCZENIA Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA
BENEFITS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND FROM 75313 ALLOCATION IN STATE BUDGET

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Kwota wypłat <i>Benefits in total</i>	
		2013 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2013 = 100
Ryczałty energetyczne..... <i>Energy-supply allowance for combatants</i>	1 013 040	91,1	167792	91,9
Dodatki kombatanckie..... <i>Supplements for combatants</i>	334 884	88,8	68 910	90,6
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych do pracy przymusowej..... <i>Cash benefits for deported persons</i>	250 944	88,5	47 585	90,1
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej..... <i>Cash benefits for soldiers of substitute military service</i>	89 508	91,0	15 859	92,7
Świadczenie pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych..... <i>Cash benefits for blind civil victims of warfare</i>	192	114,3	125	115,7
Dodatki kompensacyjne..... <i>Compensation supplements</i>	843 192	90,3	26 057	92,1

TABL. 39. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG ZAWODÓW
GROSS^{a)} RETIREMENT AND OTHER PENSIONS FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Kwota świadczeń brutto w mln zł <i>Gross benefits in mln zł</i>	Przeciętne miesięczne świadczenie brutto w zł <i>Average monthly gross benefit in zł</i>
Emerytury razem^{b)} Total retirement pensions^{b)}	133 048,8	2 117,35
w tym: okresowe emerytury kapitałowe <i>Annuity retirement pensions</i>	5 774,8	103,36
w tym wypłacone przez ZUS <i>of which paid of SII</i>	121 426,1	2 043,11
pracowników kolejowych ^{c)} <i>railway employees^{c)}</i>	2 557,8	1 910,24
górników <i>miners</i>	9 659,5	3 896,18
nauczycieli <i>teachers</i>	7 230,6	2 270,27
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą <i>self-employed persons</i>	1 599,3	1 660,30
kombatantów <i>combatants</i>	3 419,9	998,80
Renty z tytułu niezdolności do pracy razem^{b)d)}	20 277,0	1 581,47
<i>Disability pensions^{b)}</i>		
w tym wypłacone przez ZUS	19 062,1	1 536,32
<i>of which paid of SII</i>		
pracowników kolejowych ^{c)} <i>railway employees^{c)}</i>	307,2	1 571,02
górników <i>miners</i>	1 359,8	3 733,19
nauczycieli <i>teachers</i>	1 117,8	2 736,74
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą <i>self-employed persons</i>	814,6	1 172,95
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych <i>war and military invalids, repression victims</i>	1 417,7	2 933,69
Renty rodzinne razem^{c)d)}	29 667,8	1 826,29
<i>Total survivors pensions^{c)}</i>		
w tym wypłacone przez ZUS	26 936,0	1 768,86
<i>of which paid of SII</i>		
pracowników kolejowych ^{c)} <i>railway employees^{c)}</i>	1 355,3	1 651,13
górników <i>miners</i>	3 121,9	2 945,08
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą <i>self-employed persons</i>	577,8	1 317,05
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych <i>war and military invalids, repression victims</i>	548,4	1 822,83

a) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo do świadczenia rolnego, bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. b) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSW. c) Dotyczy świadczeń przyznanych w ramach „starego” systemu. d) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW i MS.
a) Excluding retirement and other pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation benefits. b) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. c) Concerns benefits under the old scheme. d) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MJ as well as the MIA with retirement pensions financed from budgets of these entities.

TABL. 40. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)} W LATACH 2000-2014

RELATION OF MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PENSION FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)} IN 2000-2014

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł..... <i>Monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system in zł</i>	1 000,07	1 305,75	1 755,19	1 844,66	1 938,09	2 041,68	2 117,35
Relacja w % <i>Relation in %</i>	63,7	66,6	62,2	62,0	62,9	64,0	64,0

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

TABL. 41. ŚREDNIOROCZNE MINIMUM EGZYSTENCJI I MINIMUM SOCJALNE DLA GOSPODARSTW EMERYCKICH W LATACH 2000-2014

YEARLY SUBSISTENCE MINIMUM AND SOCIAL MINIMUM FOR RETIREES' HOUSEHOLDS IN 2000-2014

Rok <i>Year</i>	Minimum socjalne (w zł) <i>Social minimum (in zł)</i>		Minimum egzystencji (w zł) <i>Existence minimum (in zł)</i>		Przeciętna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń (w zł) <i>Average gross retirement pension from non-agricultural social security system (in zł)</i>	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym emerytów (w zł) <i>Monthly average disposable income per capita in retirees household (in zł)</i>
	1-osobowe M+K/2 <i>sole</i> M+W/2	2-osobowe M+K <i>dual</i> M+W	1-osobowe M+K/2 <i>sole</i> M+W/2	2-osobowe M+K <i>dual</i> M+W		
2000	641,20	1 053,72	308,0	523,5	1 000,07	696,35
2005	780,31	1 256,28	382,3	630,8	1 305,75	883,80
2006	800,80	1 301,80	351,58	591,57	1 360,52	943,89
2007	822,18	1 341,03	364,66	615,97	1 396,88	999,05
2008	871,61	1 426,99	389,51	643,23	1 523,05	1 096,87
2009	907,09	1 487,58	421,85	698,02	1 651,21	1 180,65
2010	943,52	1 553,37	447,54	743,83	1 755,19	1 244,77
2011	984,37	1 623,64	474,20	789,08	1 844,66	1 297,96
2012	1 043,09	1 720,37	493,96	820,77	1 938,09	1 371,62
2013	1 062,45	1 769,24	513,87	855,72	2 041,68	1 415,23
2014	1 070,65	1 778,44	515,43	856,32	2 117,35	1 458,12

Uwaga. Począwszy od 2006 r. zmodyfikowano minimum socjalne i minimum egzystencji.

Note. From 2006 modified social minimum and modified subsistence minimum.

Dział III. Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów

Part III. Retirees' and pensioners' households

**TABL. 42. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW**
*MONTHLY AVERAGE INCOME PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	W zł na osobę <i>In zł per capita</i>			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	1340,44	1382,32	1458,12	1072,44
<i>AVAILABLE INCOME</i>				
w tym dochód do dyspozycji	1293,32	1315,92	1387,83	1021,92
<i>of which disposable income</i>				
	W% <i>In % (2013 = 100) – nominalnie nominal</i>			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	103,2	104,0	103,0	106,5
<i>AVAILABLE INCOME</i>				
w tym dochód do dyspozycji	103,1	103,9	102,9	106,4
<i>of which disposable income</i>				
	W% <i>In % (2013 = 100) – realnie real</i>			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY	103,2	104,0	103,0	106,4
<i>AVAILABLE INCOME</i>				
w tym dochód do dyspozycji	103,1	103,9	102,9	106,3
<i>of which disposable income</i>				
	W % dochodu rozporządzalnego <i>In % of available income</i>			
Dochód z pracy najemnej	54,0	8,5	8,6	8,4
<i>Income from hired work</i>				
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	3,3	0,3	0,2	0,7
<i>Income from a private farm in agriculture</i>				
Dochód z pracy na własny rachunek	8,5	0,9	0,9	0,6
<i>Income from self-employment</i>				
Dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych	28,9	86,7	87,1	84,4
<i>Income from social security system benefits and other benefits</i>				
w tym z: <i>of which from:</i>				
Emerytur	20,2	70,2	82,0	4,5
<i>Retirement pensions</i>				
Rent z tytułu niezdolności do pracy	2,4	5,8	1,6	29,4
<i>Disability pensions</i>				
Zasiłków dla bezrobotnych	0,3	0,2	0,1	0,4
<i>Unemployment benefits</i>				
Pozostały dochód	4,9	3,3	2,9	5,6
<i>Other incomes</i>				
w tym dary od osób prywatnych	4,5	3,2	2,8	5,2
<i>of which donations from private persons</i>				

TABL. 43. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
WYDATKI OGÓLEM ^{a)}	1078,74	1156,86	1203,43	966,45
<i>EXPENDITURES IN TOTAL</i> ^{a)}				
	W zł na osobę	In zł per capita		
	1078,74	1156,86	1203,43	966,45
	W % wydatków	In % of expenditures		
Towary i usługi konsumpcyjne	95,6	94,3	94,2	94,8
<i>Consumer goods and services</i>				
w tym: <i>of which</i>				
żywność i napoje bezalkoholowe	24,4	27,2	26,9	28,9
<i>food and non-alcoholic beverages</i>				
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	2,5	2,5	2,4	2,7
<i>alcoholic beverages, tobacco</i>				
towary nieżywnościowe i usługi	67,1	63,5	63,8	62,2
<i>goods excluding food and services</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
odzież i obuwie	5,4	3,4	3,4	3,3
<i>clothing and footwear</i>				
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	20,1	23,6	23,3	25,4
<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>				
w tym nośniki energii ^{b)}	11,5	14,6	14,5	15,3
<i>of which electricity, gas and other fuels</i> ^{a)}				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	4,9	4,5	4,6	4,2
<i>furnishing, household equipment and routine maintenance of the house</i>				
zdrowie <i>health</i>	5,0	8,2	8,3	7,6
w tym: <i>of which:</i>				
wyroby medyczo-farmaceutyczne, urządzenia i sprzęt medyczny	3,4	6,2	6,3	6,1
<i>medical products, appliances and equipment and medical equipment</i>				
usługi ambulatoryjne i inne usługi związane ze zdrowiem	1,5	1,7	1,8	1,3
<i>out-patient services</i>				
transport	9,2	5,5	5,8	4,4
<i>transport</i>				
łącznie ^{c)}	5,0	4,6	4,6	4,9
<i>communication</i>				
rekreacja i kultura ^{d)}	6,5	5,2	5,4	4,2
<i>recreation and culture</i>				
edukacja	1,1	0,2	0,1	0,2
<i>education</i>				
restauracje i hotele	4,2	2,6	2,6	2,9
<i>restaurants and hotels</i>				
pozostałe towary i usługi ^{a)}	5,8	5,7	5,8	5,0
<i>miscellaneous goods and services</i>				
w tym higiena osobista	2,9	2,3	2,3	2,3
<i>of which personal care</i>				
Wydatki pozostałe	4,4	5,7	5,8	5,2
<i>Other expenditures</i>				
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym	3,1	4,2	4,3	3,4
<i>of which donations given to other households</i>				

a) Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b) Energia (elektryczna, ciepła, gaz, opał). c) Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d) Bez wydatków na usługi internetowe.

a) Including expenditures on life insurance. b) Energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels). c) Including expenditures on Internet services. d) Excluding expenditures on Internet services.

TABL. 44. DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW NA TLE OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2014 R. (2013=100)
DYNAMICS OF MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2014 (2013=100) IN RELATION TO TOTAL HOUSEHOLDS EXPENDITURE

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
WYDATKI OGÓŁEM – nominalne^{a)}	101,6	101,1	100,5	102,3
EXPENDITURES IN TOTAL – nominal				
Towary i usługi konsumpcyjne	101,4	100,8	100,2	101,9
<i>Consumer goods and services</i>				
w tym: <i>of which</i>				
żywność i napoje bezalkoholowe	99,6	99,9	99,5	100,5
<i>food and non-alcoholic beverages</i>				
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki.....	99,8	102,2	99,7	113,2
<i>alcoholic beverages, tobacco and narcotics</i>				
odzież i obuwie.....	107,6	113,7	112,4	117,8
<i>clothing and footwear</i>				
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	98,3	97,8	98,0	95,8
<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>				
w tym nośniki energii ^{b)}	95,3	94,8	95,3	91,6
<i>of which electricity, gas and other fuels^{a)}</i>				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	106,2	107,7	107,0	108,3
<i>furnishing, household equipment and routine maintenance of the house</i>				
zdrowie <i>health</i>	100,0	99,8	97,9	107,6
w tym: <i>of which:</i>				
wyroby medyczno-farmaceutyczne, urządzenia i sprzęt medyczny	99,2	98,8	96,6	108,3
<i>medical products, appliances and equipment</i>				
usługi ambulatoryjne i inne usługi związane ze zdrowiem	102,7	108,2	106,8	111,6
<i>out-patient services</i>				
transport <i>transport</i>	96,7	88,8	85,7	107,6
łączność ^{c)}	99,0	99,5	98,9	100,5
<i>communication</i>				
rekreacja i kultura ^{d)}	101,3	102,0	103,1	92,1
<i>recreation and culture</i>				
edukacja.....	95,6	69,0	72,4	57,5
<i>education</i>				
restauracje i hotele	147,2	167,4	164,7	177,7
<i>restaurants and hotels</i>				
pozostałe towary i usługi ^{a)}	102,0	102,1	102,4	97,2
<i>miscellaneous goods and services</i>				
w tym higiena osobista.....	104,3	106,2	105,7	106,2
<i>of which personal care</i>				
Wydatki pozostałe	106,7	106,6	105,7	108,7
<i>Other expenditures</i>				
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym.....	105,9	104,5	104,1	102,4
<i>of which donations given to other households</i>				
WYDATKI OGÓŁEM – realnie	101,6	101,1	100,5	102,2
EXPENSES IN TOTAL – real				
w tym: <i>of which:</i>				
Towary i usługi konsumpcyjne	101,4	100,8	100,2	101,8
<i>Consumer goods and services</i>				

a) Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b) Energia (elektryczna, ciepła, gaz, opał). c) Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d) Bez wydatków na usługi internetowe.

a) Including expenditures on life insurance. b) Energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels). c) Including expenditures on Internet services. d) Excluding expenditures on Internet services.

TABL. 45. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE^{a)} NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
MONTHLY AVERAGE CONSUMPTION^{a)} OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS

Artykuły żywnościowe <i>Foodstuffs</i>	Jednostka miary <i>Unit of measurement</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
		ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
Pieczyno ^{b)} <i>Bread</i>	kg	3,94	4,70	4,63	4,99
Makaron i produkty makaronowe..... <i>Pasta and pasta products</i>	kg	0,37	0,44	0,44	0,45
Mąka ^{c)} <i>Flour</i>	kg	0,76	1,01	1,02	0,96
Mięso <i>Meat</i>	kg	5,29	6,75	6,84	6,36
w tym: <i>of which:</i>					
mięso surowe ^{d)} <i>raw meat</i>	kg	3,00	3,85	3,91	3,60
w tym drób <i>of which poultry</i>	kg	1,53	1,98	2,00	1,92
wędliny i inne przetwory mięsne ^{e)}	kg	2,03	2,49	2,52	2,37
<i>Processed meat and other meat preparations</i>					
Ryby i owoce morza ^{f)} <i>Fish and seafood</i>	kg	0,33	0,46	0,48	0,36
Mleko ^{g)} <i>Milk</i>	l	3,26	3,95	3,98	3,84
Sery i twarogi ^{h)} <i>Cheese and curd</i>	kg	0,82	0,97	1,01	0,83
Śmietana <i>Cream</i>	l	0,36	0,51	0,52	0,46
Jaja <i>Eggs</i>	szt	12,02	15,45	15,60	14,80
Oleje i tłuszcze <i>Oil and fats</i>	kg	1,21	1,60	1,61	1,59
tłuszcze zwierzęce <i>animal fats</i>	kg	0,34	0,50	0,52	0,43
w tym masło <i>of which butter</i>	kg	0,25	0,36	0,37	0,29
tłuszcze roślinne <i>vegetable fats</i>	kg	0,88	1,10	1,09	1,15
Owoce <i>Fruits</i>	kg	3,59	4,72	4,91	3,95
Warzywa <i>Vegetables</i>	kg	8,99	11,91	12,07	11,29
w tym ziemniaki <i>of which potatoes</i>	kg	3,92	5,25	5,24	5,28
Cukier <i>Sugar</i>	kg	1,19	1,59	1,62	1,50
Kawa, herbata i kakao.....	kg	0,24	0,32	0,32	0,31
<i>Coffee, tea and cocoa</i>					
Wody mineralne i źródlane.....	l	4,17	4,30	4,48	3,56
<i>Mineral and spring waters</i>					
Soki owocowe i warzywne.....	l	0,88	0,70	0,72	0,64
<i>Fruit and vegetable juices</i>					

a) Bez spożycia w placówkach gastronomicznych. b) Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego.
c) Bez mąki ziemniaczanej. d) Łącznie z boczkiem surowym. e) Bez przetworów podrobowych. f) Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. g) Bez zagęszczonego i w proszku. h) Bez słodkich serków (np. waniliowy, danio).
a) Excluding consumption in restaurants or pubs. b) Excluding crispbread, toasted bread and confectionery. c) Excluding potatoes flour. d) Including raw bacon. e) Excluding offal preparations. f) Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. g) Excluding condensed and powdered milk. h) Excluding sweet cottage cheese.

TABL. 46. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{a)}
EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS^{a)} IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS^{a)}

Przedmioty trwałego użytkowania <i>Durables</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	<i>w % gospodarstw wyposażonych w dane dobro in % of households equiped in particular durable</i>			
Odbiornik telewizyjny <i>Television set</i>	96,7	98,5	98,7	97,6
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej <i>Satellite or cable television equipment</i>	65,9	61,1	62,2	56,7
Zestaw kina domowego <i>Home theater system</i>	13,6	5,3	5,3	5,2
Zestaw do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (wieża)..... <i>Hi-fi stereo music system</i>	31,9	18,9	19,1	17,9
Radio lub radiomagnetofon (z lub bez odtwarzacza płyt kompaktowych)..... <i>Radio or radio tape recorder (with or without compact disc player)</i>	63,5	71,0	71,9	67,6
Odtwarzacz DVD <i>DVD recorder</i>	40,7	27,6	28,3	25,0
Kamera wideo..... <i>Video camera</i>	8,8	3,7	4,0	2,6
Cyfrowy aparat fotograficzny <i>Digital camera</i>	50,6	24,5	25,7	19,8
Komputer osobisty <i>Personal computer</i>	73,1	41,7	42,2	39,9
w tym laptop <i>of which laptop</i>	54,8	27,1	27,5	25,4
Komputer z dostępem do Internetu <i>Personal computer with access to the Internet</i>	71,2	40,1	40,6	38,2
Komputer bez dostępu do Internetu <i>Personal computer without access to the Internet</i>	3,8	2,1	2,1	2,0
Drukarka <i>Printer</i>	35,6	15,1	15,8	12,2
Telefon komórkowy <i>Mobile phone</i>	94,4	85,3	85,6	84,1
Pralka i wirówka elektryczna lub pralka automatyczna <i>Washing machine and spin dryer or automatic washing machine</i>	98,3	97,6	98,0	96,2
w tym pralka automatyczna <i>of which automatic washing machine</i>	94,0	90,4	91,4	86,5
Odkurzacz elektryczny <i>Vacuum cleaner</i>	93,8	93,5	94,5	89,7
Chłodziarka lub zamrażarka <i>Refrigerator or freezer</i>	98,7	98,6	98,7	98,5
Kuchenka mikrofalowa..... <i>Microwave oven</i>	56,9	41,1	41,8	38,6
Robot kuchenny..... <i>Food processor</i>	60,7	51,3	53,0	44,9
Zmywarka do naczyń..... <i>Dishwasher</i>	24,7	11,6	12,4	8,5
Rower (bez dziecięcego)..... <i>Bicycle (excluding children's)</i>	62,3	47,2	47,6	45,8
Samochód osobowy <i>Passenger car</i>	62,0	38,4	41,4	26,4

a) Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

**TABL.47. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{a)} W 2014 R.
W PORÓWNANIU DO 2013 R. (2013 R. = 100)
EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS^{a)} IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2014 COMPARED WITH 2013 (2013=100)**

Przedmioty trwałego użytkowania <i>Durables</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
Odbiornik telewizyjny <i>Television set</i>	99,6	99,9	100,0	99,2
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej..... <i>Satellite or cable television equipment</i>	99,4	102,2	102,3	100,5
Zestaw kina domowego <i>Home theater system</i>	95,8	103,9	101,9	113,0
Zestaw do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (wieża)..... <i>Hi-fi stereo music system</i>	97,3	106,2	106,1	103,5
Radio lub radiomagnetofon (z lub bez odtwarzacza płyt kompaktowych)..... <i>Radio or radio tape recorder (with or without compact disc player)</i>	102,4	101,9	102,1	100,6
Odtwarzacz DVD..... <i>DVD recorder</i>	90,0	89,6	88,7	94,0
Kamera wideo <i>Video camera</i>	95,7	102,8	100,0	123,8
Cyfrowy aparat fotograficzny <i>Digital camera</i>	99,6	99,6	98,8	101,5
Komputer osobisty <i>Personal computer</i>	102,2	105,6	106,0	104,5
w tym laptop <i>of which laptop</i>	112,1	122,1	121,7	123,3
Komputer z dostępem do Internetu <i>Personal computer with access to the Internet</i>	103,5	107,2	107,1	108,5
Komputer bez dostępu do Internetu <i>Personal computer without access to the Internet</i>	77,6	72,4	77,8	54,1
Drukarka <i>Printer</i>	99,4	102,7	102,6	98,4
Telefon komórkowy..... <i>Mobile phone</i>	101,0	102,6	103,1	100,7
Pralka i wirówka elektryczna lub pralka automatyczna <i>Washing machine and spin dryer or automatic washing machine</i>	100,2	100,1	100,3	99,3
w tym pralka automatyczna <i>of which automatic washing machine</i>	100,9	101,5	101,7	100,6
Odkurzacz elektryczny..... <i>Vacuum cleaner</i>	100,1	100,2	100,1	100,3
Chłodziarka lub zamrażarka <i>Refrigerator or freezer</i>	100,2	100,1	100,2	99,8
Kuchenka mikrofalowa..... <i>Microwave oven</i>	101,2	103,5	103,5	103,8
Robot kuchenny <i>Food processor</i>	100,5	100,6	100,6	100,4
Zmywarka do naczyń..... <i>Dishwasher</i>	110,8	113,7	111,7	126,9
Rower (bez dziecięcego)..... <i>Bicycle (excluding children's)</i>	100,2	98,5	99,0	97,4
Samochód osobowy <i>Passenger car</i>	101,3	102,9	101,5	109,1

a) Opracowano wg stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

**TABL. 48. TRUDNOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W ZASPOKAJANIU POTRZEB**
*DIFFICULTIES IN SATISFYING RETIREES' AND PENSIONERS' NEEDS IN THEIR
HOUSEHOLDS*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	% gospodarstw deklarujących brak możliwości realizacji danej potrzeby <i>% of households declaring no possibility to satisfy a certain need</i>			
Tygodniowy wypoczynek rodziny raz w roku..... <i>One week annual holiday</i>	51,1	62,6	59,3	76,9
Jedzenie mięsa lub ryb co drugi dzień <i>Meal with meat or fish every second day</i>	12,7	18,3	16,0	28,6
Ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb	10,5	14,5	12,8	22,0
Wymiana zużytych mebli <i>Replacing worn out furniture</i>	60,8	73,5	71,0	84,1
Kupowanie lepszej jakości odzieży <i>Buying better quality clothes</i>	27,8	40,0	36,3	56,1

**TABL. 49. WYWIĄZYWANIE SIĘ GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
ZE ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH**
HONOURING FINANCIAL OBLIGATIONS BY RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS

W ostatnim roku ze względu na problemy finansowe przynajmniej raz nie udało się uiścić w terminie <i>Last year, due to financial issue, at least once they could not pay on the fixed day</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	w %			
odstępnego za użytkowanie mieszkania..... <i>a compensation for dwelling usage</i>	14,5	13,8	11,1	23,0
stałych opłat związanych z użytkowaniem mieszkania (gaz, woda, elektryczność)..... <i>fixed charges which are related to dwelling usage (gas, water, electricity)</i>	13,6	9,9	8,0	18,4
opłat niezwiązanych z mieszkaniem (np. zdrowie, edukacja) <i>charges, which are not related to dwelling (health, education)</i>	10,1	10,9	9,5	17,2
splat rat kredytu hipotecznego na użytkowane mieszkanie <i>paying off a mortgage loan by instalments of dwelling which has been used</i>	4,2	8,5	2,9	40,7
splat rat kredytów, pożyczek innych niż kredyt hipoteczny na użytkowane mieszkanie <i>paying off by instalments of loans, credits different from mortgage loan, regarding dwelling which has been used</i>	10,9	12,1	9,0	24,1

TABL. 52. STAN MIESZKAŃ ZAJMOWANYCH PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE EMERYTÓW I RENCISTÓW
CONDITIONS OF DWELLINGS OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSHOLDS

Użytkowane mieszkanie <i>Dwelling</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	% odpowiedzi tak % of „yes” answers			
Ma przeciekający dach, zawilgocone ściany, podłogi, fundamenty, butwiejące okna i podłogi <i>It has a leaky roof, humid walls and floors, foundation, rotting windows and floors</i>	9,3	9,7	8,6	14,2
Jest narażone na nadmierny hałas pochodzący od sąsiadów lub z zewnątrz..... <i>It is exposed to excessive noise produced by neighbours or other outside source</i>	14,6	15,6	15,4	16,1
Jest położone w szczególnie uciążliwym otoczeniu ze względu na zanieczyszczenie środowiska (np. pył, dym, nieprzyjemne zapachy, zanieczyszczona woda)..... <i>It is located in a place, which surroundings are polluted by (for instance: dust, smoke, unpleasant smells, polluted water)</i>	12,2	12,9	12,7	13,5
Jest położone w rejonie zagrożonym przestępczością, przemocą, wandalizmem..... <i>It is located in an area, which is dangerous regarding crime, violence, vandalism</i>	7,0	7,1	7,0	7,4
Jest położone w rejonie o złej infrastrukturze..... <i>It is located in an area, where infrastructure is bad</i>	7,1	7,7	7,7	7,6
Posiada balkon (taras), ogródek..... <i>It has a tarrace, a garden</i>	80,0	78,4	80,0	71,7
Jest zbyt małe..... <i>It is too small</i>	16,2	7,3	7,1	7,8
Jest zbyt duże..... <i>It is too big</i>	5,8	9,2	9,0	9,7
Jest wystarczająco ciepłe w zimie..... <i>It is warm enough during wintertime</i>	84,6	81,8	83,2	75,8
Jest wystarczająco chłodne w lecie..... <i>It is cold enough during summertime</i>	76,0	75,3	75,9	72,3

TABL. 53. SUBIEKTYWNA OCENA SYTUACJI MATERIALNEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
SUBJECTIVE EVALUATION OF MATERIAL SITUATION OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS

Sytuacja materialna jest <i>Material situation is</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	% gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację			
Bardzo dobra <i>Very good</i>	8,6	5,8	6,5	2,9
Raczej dobra..... <i>Quite good</i>	18,5	14,4	15,9	8,6
Przeciętna..... <i>Average</i>	55,2	57,4	59,1	51,0
Raczej zła..... <i>Quite bad</i>	12,6	16,4	14,1	25,6
Zła..... <i>Bad</i>	5,1	6,0	4,5	11,8

TABL. 54. SUBIEKTYWNA OCENA STANU ZDROWIA EMERYTÓW I RENCISTÓW
SUBJECTIVE OPINION ABOUT HEALTH OF RETIREES' AND PENSIONERS'

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	%			
Bardzo dobre <i>Very good</i>	17,3	5,9	5,5	7,7
Dobre..... <i>Good</i>	40,9	22,8	23,8	18,1
Takie sobie, ani dobre, ani złe..... <i>Nor good, nor bad</i>	28,1	41,9	43,0	36,5
Złe..... <i>Bad</i>	11,3	23,4	22,1	29,5
Bardzo złe..... <i>Very bad</i>	2,3	6,0	5,5	8,1

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero
- Zero (0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
- Kropka (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych
data not available or not reliable
- Znak (x) - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe
not applicable
- „W tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy
„Of which” *indicates that not all elements of the sum are given*

WYKAZ SKRÓTÓW

ABBREVIATIONS

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

SII – Social Insurance Institution

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

ASIF – Agricultural Social Insurance Fund

MON – Ministerstwo Obrony Narodowej

MND – Ministry of National Defence

MS – Ministerstwo Sprawiedliwości

MJ – Ministry of Justice

MSW – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

MI – Ministry of Interior

FUS – Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

SIF – Social Insurance Fund

FER – Fundusz Emerytalno-Rentowy

PF – Pension Fund

GBRZ – oznaczenie świadczenia rolnego wypłacanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w wysokości 50% ze względu na uprawnienia do świadczeń pracowniczych zbiegających się ze świadczeniami zagranicznymi

GBRZ benefit – agricultural benefit paid by the Agricultural Social Insurance Fund in an amount of 50% of that benefit due to right to employee benefits simultaneous to foreign benefits